

MIESIĄCA GRUDNIA 25 DNIA
NARODZENIE PANA I ZBAWICIELA
NASZEGO JEZUSA CHRYSZTUSA.

OBRZĘD GODZIN,
śpiewanych w wigilię Narodzenia Chrystusa,

Pierwsza godzina.

Na początku drugiej godziny uderza się w dzwon i gdy bracia zbiorą się w świątyni, ubiera się kapłan w felonion, diakon natomiast w sticharion. Paraeklezjarchos stawia przyozdobiony pulpit na wprost królewskiej bramy i zapala świecę w świeczniku. Kapłan natomiast wychodzi z Ewangeliarzem na środek świątyni, przez królewską bramę, poprzedzany przez diakona z kadzielnicą, i kładzie kapłan święty Ewangeliarz na pulpicie, i stojąc przed pulpitem, zaczyna jak zwykle, poczym lektor mówi: **Chwała Tobie, Boże nasz, chwała Tobie, Królu Niebieski i pozostałe.** Po początkowym błogosławieństwie kapłan okadza święty Ewangeliarz na pulpicie naokoło i pozostałe ikony, i całą świątynię, i braci.

Lektor czyta **Psalm**: **Przyjdźcie, pokłońmy się Królowi naszemu Bogu. Przyjdźcie, pokłońmy się i przypadnijmy do Chrystusa, Króla naszego i Boga. Przyjdźcie, pokłońmy się i przypadnijmy do samego Chrystusa, Króla i Boga naszego.**

Psalm 5.

Słowa moje usłysz, Panie, zważ na głos wołania mego, Królu mój i Boże, albowiem do Ciebie modłę się, Panie. O poranku usłysz głos mój, o poranku stanę przed Tobą i zobaczysz mnie. Albowiem Ty jesteś Bogiem, który nie upodobał sobie nieprawość, i nie zamieszka przy Tobie zło, ani też nie ostaną się nieprawi przed oczyma Twoimi, znienawidziłeś wszystkich czyniących nieprawość. Wytracisz wszystkich mówiących kłamstwa, człowiekiem krwi i zdrady brzydzi się Pan. Ale ja w obfитоści Twego miłosierdzia wejść w dom Twój, pokłonię się przed świętym przybytkiem Twoim w bojaźni Twojej. Panie, prowadź mnie w sprawiedliwości Twojej, ze względu na mych wrogów, drogę moją przed Tobą wyprostuj. Albowiem w ustach ich nie ma prawdy, serce ich jest marnością, ich gardło jest otwartym grobem, językami swymi schlebiają. Osądź ich, Boże, niech upadną przez własne myśli, dla ogromu ich nieprawości wytrać ich, albowiem zasmucili Ciebie, Panie. Niech się rozweselą wszyscy, którzy mają w Tobie nadzieję, niech radują się na wieki, i Ty w nich zamieszkas. Chłubić się będą Tobą, którzy miłują imię Twoje. Albowiem Ty błogosławisz sprawiedliwego, Panie, łaską jak orężem nas ukoronowałeś.

Psalm 44.

Moje serce wyrzekło dobre słowo, opowiadam me dzieła królowi, mój język jest piórem biegłego pisarza. Postacią jesteś piękniejszy od synów ludzkich, wdzięk rozlał się na twych wargach, przeto Bóg zawsze ci błogosławi. Przypasz swój miecz do swego biodra, Mocarzu, w pięknie twym i zacności twojej, idź, trudź się, przynoś owoc, i króluj ze względu na prawdę, łagodnieć i sprawiedliwość, i cudownie tobą pokieruje twoja prawica. Mocarzu, twoje strzały są wymierzone w serce wrogów króla, przed tobą upadną narody. Tron Twój, Boże, na wieczne czasy, berłem prawości jest berło Twego królestwa.

Umiłowałaś sprawiedliwość i zniechędziłaś nieprawość, dlatego też Twój Bóg, Boże, namaścił cię olejem radości bardziej niż twych współbiedników. Mirra, aloes i kasja od twoich szat, od wież z kości słoniowej, skąd Cię rozradowały. Córki królewskie w twym majestacie. Stała królowa po prawicy Twojej, ubrana w szaty przetykane złotem, przyozdobiona. Posłuchaj, córko, spójrz i nakłoń ucha, zapomnij o swoim ludzie i o domu swego ojca. Oto król zapragnął twej piękności, wszak on jest twoim panem. Hołd oddadzą mu córki Tyru z darami, możni narodu będą błagać przed twym obliczem. Wszelka chwała tej córki królewskiej jest wewnątrz, w płaszczu wzorzystym ze złotymi frędzlami. Za nią prowadzą do króla dziewice, przedstawiają ci jej towarzyski. Wiodą je z weselem i radością, wprowadzają do królewskiej świątyni. W miejsce twoich ojców urodzili ci się synowie, ustanowisz ich książętami po całej ziemi. Pomni będą twego imienia w każdym pokoleniu, przeto narody będą cię wielbić na zawsze i na wieki.

Psalm 45.

Bóg jest naszą ucieczką i mocą, łatwo znaleźć u Niego pomoc w trudnościach. Przeto nie boimy się, gdy trzęsie się ziemia i góry zapadają się w otchłań morską. Burzą się i kipią wody ich, góry chwieją się pod ich naporem. Odnogi rzeki weselą miasto Boże, Najwyższy uświęcił swój przybytek. Bóg jest pośrodku jego i nie zachwieje się, pomoże jemu Bóg jutro o brzasku poranka. Szmerzą narody, wzburzyły się królestwa, głos Najwyższego zagrział i poruszyła się ziemia. Pan Zastępów jest z nami, Bóg Jakuba jest naszym obrońcą. Przyjdźcie i zobaczcie dzieła Boże, zdumiewające cuda na ziemi. On uśmierza wojny do krańców ziemi, kruszy łuk i łamie oręż, a tarcze spali ogniem. Zatrzymajcie się i zrozumcie, że ja jestem Bogiem, wzniosły wśród narodów, wzniosły na ziemi. Pan Zastępów jest z nami, Bóg Jakuba jest naszym obrońcą.

Chwała, i teraz. Alleluja. Alleluja. Alleluja, chwała Tobie, Boże (trzy razy). Panie, zmiłuj się (trzy razy).

Chwała. Troparion, ton 4: Niegdyś przyszła do Betlejem Mariam, zapisać się ze starcem Józefem, jako pochodzący z potomstwa Dawidowego, nosząc w łonie poczętego bez nasienia. Nadszedł czas narodzin i nie znalazło się ani jedno miejsce w gospodzie, ale pięknym pałacem wydała się Królowej grota. Chrystus się rodzi, aby podnieść upadły obraz.

I teraz. Teotokion: Jakże nazwiemy, Ciebie, Łaski Pełna? Niebem, bowiem zajaśniało z Ciebie Słońce Sprawiedliwości. Rajem, bowiem z Ciebie wyrósł niezniszczalny kwiat. Dziewicą, bowiem pozostałaś nienaruszona. Czystą Matką, bowiem trzymałaś w Twych świętych ramionach Syna, Boga wszystkich. Módl się do Niego, aby zbawił dusze nasze.

Także tropariony, poemat Sofroniusza, patriarchy jerozolimskiego. Ton 8:

Gotuj się, Betlejem, upiększaj się, żłobie, przyjmij, groto, nadeszła Prawda, przeminał cię Zakonu i Bóg ludziom objawił się z Dziewicy, mający tę samą naturę, co my, i przebóstwił ciało, przez co odnawia Adama z Ewą, wołających: Na ziemi zechciał zjawić się, aby zbawić nasz rodzaj!

Stichos: **Bóg nadejdzie z południa i Święty z góry cienistej czaszy.**

Ton 3: Teraz nadchodzi spełnienie przepowiedni proroczej, tajemniczo mówiącej: I ty, Betlejem, w ziemi Judy, w żadnym wypadku nie będziesz nazwane najmniejszym wśród władców, gdyż przygotujesz grootę, z ciebie wyjdzie w ciele władca narodów, z Dziewicy młodej dziewczyny Chrystus Bóg, który będzie pasł swój lud, Nowy Izrael, wszyscy Go wywyższajmy.

Stichos: **Usłyszałem, Boże, wieść od Ciebie i uląłem się, poznałem czyny Twoje i przeraziłem się.**

Ton 8: **T**o mówi Józef do Dziewicy: Mario, cóż to za rzecz, jaką w Tobie widzę? Wątpię i dziwię się, przeraża się mój umysł, odejdz ode mnie w tajemnicy jak najszybciej, Mario, cóż to rzecz, którą w Tobie widzę? Zamiast szacunku hańbę, zamiast radości smutek, zamiast chwały wymówkę przyniosłaś mi. Nie będę już dalej znosił ludzkich drwin, bowiem od kapłanów ze świątyni Pańskiej przyjąłem Ciebie jako nieskalaną i cóż widzę?

Prokimenon, ton 4: **Pan rzekł do mnie: Ty jesteś synem moim,* Jam dzisiaj zrodził Ciebie.**

Stichos: **Żądaj ode mnie, a dam Ci narody jako dziedzictwo Twoje i krańce ziemi w posiadanie.**

Czytanie Proroctwa Micheasza (5, 1-5).

Tak mówi Pan: A ty, Betlejem, domu Efrata, najmniejsze jesteś pośród plemion judzkich! Z ciebie mi wyjdzie władca, który będzie księciem w Izraelu, a pochodzenie Jego od początku, od dni wieczności. Przeto wydam ich aż do czasu, gdy urodzi mająca porodzić, i wtedy reszta braci Jego powróci do synów Izraela. I powstanie, i zobaczy, i paść będzie owczarnię swoją mocą Pana. I w chwale imienia Pana Boga swego będzie trwał, aż majestat Jego stanie się wielki aż do krańców ziemi.

Czytanie Listu świętego Pawła Apostoła do Hebrajczyków, perykopa 303 (1, 1-12).

Bracia, wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, a tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna. Jego to ustanowił dziedzicem wszystkich rzeczy, przez Niego też stworzył wszechświat. Ten Syn, który jest odblaskiem Jego chwały i odbiciem Jego istoty, podtrzymującym wszystko słowem swej potęgi, a dokonawszy oczyszczenia z grzechów, zasiadł po prawicy Majestatu na wysokościach. On o tyle stał się wyższym od aniołów, o ile odziedziczył wyższe od nich imię. Do którego bowiem z aniołów powiedział kiedykolwiek: Synem moim Tyś jest, Jam dzisiaj zrodził Ciebie? I znowu: Ja będę Mu Ojcem, a On będzie mi Synem. Skoro zaś znowu wprowadzi Pierworodnego na świat, powie: Niech Mu oddają pokłon wszyscy aniołowie Boży. Do aniołów zaś powie: Aniołów swych czyni wichrami, sługi swe płomieniami ognia. Do Syna zaś: Tron Twój, Boże, na wieki wieków, berło sprawiedliwości berłem królestwa Twego. Umiłowałaś sprawiedliwość, a znienawidziłaś nieprawość, dlatego namaścił Cię, Boże, Bóg Twój olejkim radości bardziej, niż Twych towarzyszy. Oraz: Tyś, Panie, na początku osadził ziemię, dziełem też rąk Twoich są niebiosa. One przeminą, ale Ty zostaniesz i wszystko jak szata się zestarzeje, i jak płaszcz je zwiniesz, jak odzienie, i odmienią się. Ty zaś jesteś ten sam, a lata twoje się nie skończą.

Czytanie świętej Ewangelii według Mateusza, perykopa 2 (1, 18-25).

Z narodzeniem Jezusa Chrystusa było tak: Po zaręczynach Matki Jego, Marii, z Józefem, wprawdzie w nim zamieszkała razem okazała się, że znalazła się brzemienną za sprawą Ducha Świętego. Mąż Jej, Józef, który był sprawiedliwym i nie chciał narazić Jej na zniesławienie, zamierzał Ją potajemnie oddać. Gdy powziął tę myśl, oto anioł Pański ukazał mu się we śnie, mówiąc: «Józefie, synu Dawidów, nie bój się wziąć do siebie Marii, Małżonki twej, albowiem z Ducha Świętego jest to, co się z Niej urodzi. Porodzi bowiem Syna i nadasz Mu imię Jezus, albowiem On zbawi lud swój od grzechów jego». A stało się to wszystko, aby się wypełniło słowo Pańskie powiedziane od Pana przez Proroka mówiącego: Oto Dziewica poczne w łonie i porodzi Syna, któremu nadadzą imię Emmanuel, to znaczy: „Bóg z nami”. Zbudziwszy się ze snu, Józef uczynił tak, jak mu polecił anioł Pański: i wziął swoją Małżonkę. Lecz nie zbliżał się do Niej, aż porodziła Syna swego pierworodnego, któremu nadał imię Jezus.

Także: Kieruj moimi krokami według słów Twoich, aby nie opanowało mnie jakiegokolwiek zło. Wyzwól mnie od ludzkich oszczerstw, abym zachowywał przykazania Twoje. Oblicze Twoje rozjaśnij nad sługą Twoim i naucz mnie Twoich przykazań. Niech moje usta napełnią się chwałą Twoją, Panie, niech wyśpiewam chwałę Twoją, przez cały dzień wspaniałość Twoją.

Trisagion. Po Ojczy nasz kapłan: Albowiem Twoje jest królestwo.

Kontakion, ton 3: Dzisiaj Dziewica idzie tajemniczo zrodzić w grocie Przedwieczne Słowo. Raduj się, świecie, usłyszawszy o tym, wysławiaj z aniołami i pasterzami chcące objawić się małe Dzieciątko, Przedwiecznego Boga.

Panie, zmiłuj się (czterdzieści razy).

Chryste Boże, który w każdym czasie i w każdej godzinie, na niebie i na ziemi jesteś sławiony i wywyższany, wielce cierpliwy, wielce miłosierny i łaskawy, który kochasz sprawiedliwych i miłujesz grzeszników, który wszystko wzywasz do zbawienia ze względu na obiecane przyszłe dobra, sam, Panie, przyjmij nasze modlitwy w tej godzinie zanoszone do Ciebie i skieruj nasze życie na drogę Twoich przykazań, uświęć nasze dusze, oczyść ciała, kieruj myślami i oczyść zamysły. Wybaw nas ze wszelkiego utrapienia, zła i chorób, otocz nas świętymi Twymi aniołami, abyśmy pod ich strażą i opieką osiągnęli jedność wiary i poznanie niedostępnej Twojej chwały, albowiem błogosławiony jesteś na wieki wieków. Amen.

Panie, zmiłuj się (trzy razy).

Chwała, i teraz. Czcigodniejszą od Cherubinów i nieporównanie sławniejszą od Serafinów, któraś w dziewictwie Boga Słowo zrodziła, Ciebie, prawdziwą Bogurodnicę wywyższamy.

W imię Pańskie pobłogosław, ojczy!

Kapłan: Boże, ulituj się nad nami i pobłogosław nas, rozjaśnij oblicze swoje nad nami i zmiłuj się nad nami.

Lektor: Amen.

Kapłan: Chryste, światłości prawdziwa, który oświecasz i uświęcasz każdego człowieka przychodzącego na ten świat, niechaj zajaśnieje nam światłość Twego oblicza, niech ujrzemy w niej niedostępną światłość, skieruj nasze stopy ku pełnieniu Twych przykazań, dla modlitw Przczystej Twojej Matki i wszystkich Twoich świętych. Amen.

Trzecia godzina.

Przyjdźcie, pokłońmy się Królowi naszemu Bogu. Przyjdźcie, pokłońmy się i przypadniemy do Chrystusa, Króla naszego i Boga. Przyjdźcie, pokłońmy się i przypadniemy do samego Chrystusa, Króla i Boga naszego.

Psalm 66.

Boże, otocz nas łaską i pobłogosław nas, rozjaśnij nad nami Twoje oblicze i zmiłuj się nad nami. Aby poznano na ziemi drogę Jego, we wszystkich narodach zbawienie Jego. Niech wysławiają Ciebie ludzie, Boże, niech wysławiają Ciebie wszyscy ludzie. Niech się rozweselą, niech się rozradują narody, bowiem sądzisz ludzi sprawiedliwie i kierujesz narodami na ziemi. Niech wysławiają Ciebie ludzie, Boże, niech wysławiają Ciebie wszyscy ludzie. Ziemia wyda owoc swój, pobłogosław nas, Boże, Boże nasz, pobłogosław nas, Boże, i niech się ulękną Go wszystkie krańce ziemi.

Psalm 86.

Budowla Jego na górach świętych, Pan kocha bramy Syjonu bardziej niż wszystkie namioty Jakuba. Wspaniałe rzeczy głoszą o tobie, miasto Boże! Wspomnę Rahab i Babel wśród tych, co znają mnie, i oto obce plemiona, i Tyr, i ludzie z Etiopii, oni tam byli. Matce Syjonowi rzecze: Człowiek, człowiek w nim się urodzi, to On go umocni i Najwyższy. Pan spisując wylicza narody i książąt, którzy w nich są. Albowiem wszystkich weselących się w tobie jest mieszkanie.

Psalm 50.

Zmiłuj się nade mną, Boże, w wielkim miłosierdziu Twoim, w ogromie łask Twoich oczyść nieprawość moją. Zupełnie obmyj mnie z nieprawości mojej i oczyść mnie z grzechu mego. Albowiem znam nieprawość moją i grzech mój zawsze jest przede mną. Tylko przeciw Tobie zgrzeszyłem i zło uczyniłem przed Tobą, niech usprawiedliwię się w słowach Twoich, i zwyciężę, gdy będziesz mnie sądził. Oto zrodzony jestem w nieprawościach i w grzechu zrodziła mnie matka moja. Oto Ty kochasz prawdę, nieznaną i ukrytą mądrość Twoją okaż mi. Pokrop mnie hyzopem i oczyszczę się, obmyj mnie i wybieleję ponad śnieg. Uszom moim daj radość i wesele, rozradują się kości upokorzone. Odwróć oblicze Twoje od grzechów moich i wszystkie nieprawości moje oczyść. Serce czyste stwórz we mnie, Boże, i ducha prawego odnów w mym wnętrzu. Nie odrzucaj mnie od oblicza Twego i Ducha Twego Świętego nie odbieraj mi. Przywróć mi radość ze zbawienia Twego i duchem władczym umocnij mnie. Nauczę nieprawych dróg Twoich i niegodziwi nawrócą się do Ciebie. Wybaw mnie od krwi, Boże, Boże zbawienia mego, rozraduje się język mój w sprawiedliwości Twojej. Panie, wargi moje otwórz i usta moje będą głosić chwałę Twoją. Albowiem jeśli zapragnął byś ofiary, dałbym ją Tobie, ale

Ty nie chcesz całopalenia. Ofiarą Bogu jest duch skruszony, serca skruszonego i pokornego Bóg nie odrzuci. Okaż, Panie, łaskawość Twoją Syjonowi i niech zostaną odbudowane mury jerozolimskie. Wtedy zechcesz przyjąć ofiarę sprawiedliwości, dary i całopalenia, wtedy złożą na ołtarzu Twym cielce.

Chwała, i teraz. Alleluja. Alleluja. Alleluja, chwała Tobie, Boże (trzy razy). Panie, zmiłuj się (trzy razy).

Chwała. Troparion, ton 4: Niegdyś przyszła do Betlejem Mariam, zapisać się ze starcem Józefem, jako pochodzący z potomstwa Dawidowego, nosząc w łonie poczętego bez nasienia. Nadszedł czas narodzin i nie znalazło się ani jedno miejsce w gospodzie, ale pięknym pałacem wydała się Królowej grota. Chrystus się rodzi, aby podnieść upadły obraz.

I teraz. Teotokion: Bogurodzico, Ty jesteś prawdziwą latoroślą, która zrodziła nam owoc żywota, do Ciebie modlimy się, módl się, Władczyni, z Apostołami i wszystkimi świętymi, aby zmiłowano się nad duszami naszymi.

Śpiewamy także troparion, ton 6: Oto Bóg nasz, i żaden inny nie może równać się Jemu, zrodzonemu z Dziewicy, który żył z ludźmi. W nędznym żłobie leży Syn Jednorodzony i jest widziany jako człowiek, pieluszkami jest owinięty Ten, który jest Panem Chwały, gwiazda kieruje magów, aby pokłonili się Jemu, i my śpiewamy: Trójco Święta, zbaw dusze nasze!

Stichos: Bóg nadejdzie z południa i Święty z góry cieniejszej czaszy.

Ton 8: Przed Twoim narodzeniem z bojaźnią patrzyły na tajemnicę Twoją, Panie, anielskie zastępy, radując się, zechciałeś bowiem urodzić się jako Dzieciątko, który niebo ozdobiłeś gwiazdami, w żłobie dla zwierząt spocząłeś, który w dłoni trzymasz wszystkie krańce ziemi, taką bowiem Opatrznością kierowało się miłosierdzie Twoje, Chryste, wielka jest łaskawość Twoja, chwała Tobie!

Stichos: Usłyszałem, Boże, wieść od Ciebie i uląłem się, poznałem czyny Twoje i przeraziłem się.

Ton 3: Józefie, powiedz nam, jak od świętych przyjąłeś Dziewicę, którą brzemienną przyprowadzasz do Betlejem. Ja, rzecze, prorocтва wybadawszy i wieść otrzymawszy od anioła przekonałem się, że Boga Maria urodzi w niewypowiedziany sposób, któremu ze Wschodu przyjdą pokłonić się magowie z darami godnymi. Panie, ze względu na nas wcielony, chwała Tobie!

Prokimenon, ton 4: Dziecię nam się narodziło* i Syn jest nam dany. **Stichos:** I stanie się panowanie Jego ramienia.

Czytanie Proroctwa Jeremiasza (Ba 3, 36-4, 4).

On jest Bogiem naszym, żaden inny nie może z Nim się równać. Zbadał wszystkie drogi mądrości i dał ją Jakubowi, dziecku swemu, i Izraelowi, umiłowanemu swojemu. Potem zaś na ziemi pojawi się o będzie żył z ludźmi. To jest księga nakazów Bożych i prawo trwające na wieki. Wszyscy, którzy jej się trzymają, żyć będą, a którzy ją porzucają, pomrą. Nawróć się, Jakubie, i trzymaj się jej, chodź prosto w blasku jej światłości. Nie daj innemu chwały twojej, ani twych przywilejów obcemu narodowi. Szczęśliwi jesteśmy, Izraelu, że znamy to, co podoba się Bogu.

Czytanie Listu świętego Pawła Apostoła do Galatów, perykopa 108 (3, 23-29).

Bracia, do czasu przyjscia wiary byliśmy poddani pod straż Prawa i trzymami w zamknięciu aż do objawienia się wiary. Tym sposobem Prawo stało się dla nas wychowawcą, który miał prowadzić ku Chrystusowi, abyśmy z wiary uzyskali usprawiedliwienie. Gdy jednak wiara nadeszła, już nie jesteśmy poddani wychowawcy. Wszyscy bowiem dzięki tej wierze jesteście synami Bożymi w Chrystusie Jezusie. Bo wy wszyscy, którzy w Chrystusa ochrzczeni są, w Chrystusa przyobleczeni są. Nie ma już Żyda ani poganina, nie ma już niewolnika ani człowieka wolnego, nie ma już mężczyzny ani kobiety, wszyscy bowiem jesteście kimś jednym w Chrystusie Jezusie. Jeśli zaś zależycie do Chrystusa, to jesteście też potomstwem Abrahama i zgodnie z obietnicą jesteście dziedzicami.

Czytanie świętej Ewangelii według Łukasza, perykopa 5 (2, 1-20).

W owych dniach wyszedł dekret Cezara Augusta, aby spisano cały świat. Pierwszy taki spis odbył się, gdy wielkorządcą Syrii był Kwiryniusz. I szli wszyscy, aby się dać zapisać, każdy do miasta swego. Podszedł także Józef z Galilei, z miasta Nazaret, do Judei, do miasta Dawidowego, zwanego Betlejem, ponieważ pochodził z domu i rodu Dawida, żeby się dać zapisać z poślubioną sobie żoną Marią, która była brzemienna. I stało się, że gdy tam przebywali, nadszedł dla Marii czas rozwiązania. I porodziła Syna swego pierworodnego, owinęła Go w pieluszki i położyła Go w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie. W tej samej okolicy byli pasterze, czuwając i trzymając straż nocną nad trzodą swoją. A oto anioł Pański stanął przy nich i chwala Pańska oświeciła ich, tak że bardzo się przestraszyli. I rzekł do nich anioł: «Nie bójcie się! Oto zwiastuję wam radość wielką, która będzie udziałem całego ludu: Albowiem dzisiaj w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz Pan. A to będzie znakiem dla was: Znajdziecie Niemowlę owinięte w pieluszki i leżące w żłobie». I nagle przyłączyło się do anioła mnóstwo zastępów niebieskich, sławiących Boga i mówiących: «Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, w ludziach upodobanie ku dobremu». I stało się, gdy aniołowie odeszli od nich na niebo, pasterze mówili jedni do drugich: «Pójdźmy do Betlejem i zobaczymy, co się tam stało i o czym nam Pan oznajmił». Udali się z pośpiechem i znaleźli Marię, Józefa i Niemowlę, leżące w żłobie. A ujrzawszy, opowiedzieli o tym, co im powiedziano o tym Dziecięciu. I wszyscy, którzy to słyszeli, dziwili się temu, co pasterze im powiadali. Maria zaś zachowywała wszystkie te słowa, rozważając je w sercu swoim. A pasterze wrócili, wielbiąc i wysławiając Boga za wszystko, co słyszeli i widzieli, jak im to było powiedziane.

Także: Pan Bóg błogosławiony, błogosławiony Pan z dnia na dzień, pospiesz ku nam Bóg zbawienia naszego, Bóg nasz, Bóg zbawiający.

Trisagion. Po Ojczy nasz kapłan: Albowiem Twoje jest królestwo.

Kontakion, ton 4: Dzisiaj Dziewica idzie tajemniczo zrodzić w grocie Przedwieczne Słowo. Raduj się, świecie, usłyszawszy o tym, wysławiaj z

aniołami i pasterzami chcące objawić się małe Dzieciątko, Przedwiecznego Boga.

Panie, zmiłuj się (czterdzieści razy).

Chryste Boże, który w każdym czasie i w każdej godzinie.

Panie, zmiłuj się (trzy razy).

Chwała, i teraz. Czcigodniejszą od Cherubinów. W imię Pańskie pobłogosław, ojcze!

Kapłan: Panie Jezu Chryste, Boże nasz, dla modlitw świętych ojców naszych zmiłuj się nad nami.

Lektor: Amen.

Także modlitwa św. Makarego:

Władco, Boże, Ojcze wszechwładny, Panie Synu Jednorodzony, Jezu Chryste i Święty Duchu, jedno Bóstwo, jedna Mocy, zmiłuj się nade mną grzesznym i według Twoich wyroków zbaw mnie, niegodnego Twego sługę, albowiem błogosławiony jesteś na wieki wieków. Amen.

Na trzeciej i szóstej godzinie diakon okadza tylko Ewangeliarz i ikony, przełożonego i chóry.

Szósta godzina.

Przyjdźcie, pokłońmy się Królowi naszemu Bogu. Przyjdźcie, pokłońmy się i przypadnijmy do Chrystusa, Króla naszego i Boga. Przyjdźcie, pokłońmy się i przypadnijmy do samego Chrystusa, Króla i Boga naszego.

Psalm 71.

O Boże, przekaz Twój sąd królowi, i sprawiedliwość Twoją synowi królewskiemu. Niech rządzi sprawiedliwie ludem Twoim i ubogimi Twymi zgodnie z prawem. Niech góry przyniosą ludowi pokój, a wzgórza sprawiedliwość. Otoczy opieką uciśnionych z ludu, ratować będzie dzieci ubogich, a zetrze ciemności. I będzie żył długo jak słońce, jak księżyc przez wszystkie pokolenia. Zstąpi jak deszcz na runo, jak deszcz rześisty, co nawadnia ziemię. Za dni Jego zakwitnie sprawiedliwość i wielki pokój, dopóki księżyc nie zgaśnie. I panować będzie od morza do morza, od Rzeki aż po krańce ziemi. Nieprzyjaciele będą Mu się kłaniać, a Jego przeciwnicy pył będą lizali. Królowie Tarsisz i wysp przyniosą dary, królowie Szeby i Saby złożą daninę. I oddadzą Mu pokłon wszyscy królowie, wszystkie narody będą Mu służyły. Wyzwoli bowiem wołającego biedaka i ubogiego, i bezbronego. Zmiłuje się nad nędzarzem i biedakiem, i ocali życie ubogich, wybawi ich od krzywdy i ucisku, a krew ich cenna będzie w Jego oczach. Przeto będzie żył i dadzą Mu złoto z Saby, zawsze będą się modlić za Niego, nieustannie Mu błogosławić. Obfitość zboża będzie na ziemi, na szczytach zaszumią kłosa jak Liban i rozrodzą się mieszkańcy miast jak trawa polna. Imię Jego niech trwa na wieki, jak długo świeci słońce, niech wzrasta Jego imię! Niech się wzajemnie Nim błogosławią, niech wszystkie narody życzą Mu szczęścia! Błogosławiony Pan Bóg Izraela, który sam jeden czyni cuda! Błogosławione na wieki chwalebne imię Jego, niech się cała ziemia napełni chwałą Jego, niech się tak stanie, niech się stanie.

Psalm 131.

Pamiętaj, Panie, Dawida, i całą jego łagodność, o tym jak złożył przysięgę wobec Pana, obiecał Bogu Jakuba: Nie wejdę do mieszkania w moim domu, nie wstąpię na posłanie mego łoża, nie użyję snu moim oczom, powiekom moim spoczynku, póki nie znajdę miejsca dla Pana, mieszkania dla Boga Jakuba. Otośmy słyszeli o niej w Efrata, znaleźliśmy ją na polach Jaaru. Wejdźmy do Jego mieszkania, pokłońmy się miejscu, gdzie stały nogi Jego. Powstań, Panie, na miejsce Twego odpoczynienia, Ty i Arka świętości Twojej. Kapłani Twoi, Panie, przyodzieją się w sprawiedliwość, i święci Twoi rozradują się. ze względu na Dawida, sługę Twego, nie odtrącaj oblicza pomazańca Twego. Pan poprzysiągł Dawidowi trwałą obietnicą i nie cofnie słowa: Z potomstwa łona twego posadzę na tronie twoim. Jeśli zachowają synowie twoi przymierze moje, i te moje świadectwa, których ich nauczylem, także synowie ich na wieki zasiądą na tronie twoim. Albowiem Pan wybrał Syjon, tej siedziby dla siebie zapragnął: To jest miejsce mego odpoczynku na wiek wieków, tu zamieszkać, jak sam zapragnąłem. Zasobom jego będę szczerze błogosławił, ubogich jego nasycę chlebem. Kapłani jego przyodzieją się w zbawienie i święci jego rozradują się radością. Tam przywrócę róg Dawidowi, przygotuję świecznik dla mego pomazańca. Wrogów jego odzieję wstydem, a na nim zabłyśnie świętość moja.

Psalm 90.

Żyty pod opieką Najwyższego, w cieniu Boga niebieskiego zamieszka. Rzecz Panu: obrońcą moim jesteś i ucieczką, Bogiem moim, i mam w Nim nadzieję. Albowiem On wybawi cię z sieci myśliwego i od zgubnego słowa. Piórami swymi okryje cię i pod skrzydłami Jego skryjesz się, jako oręż otoczy cię prawda Jego. Nie ulęknieś się strachu nocnego, strzały lecącej za dnia, zguby przechodzącej w mroku, napaści i biesa południa. Padnie u boku twego tysiąc i dziesięć tysięcy po prawicy twojej, ale do ciebie nie przybliży się. Zobaczysz własnymi oczyma i ujrzysz pomstę nad grzesznikami. Albowiem Ty, Panie, jesteś moją nadzieją, jako obrońcę wzięłem sobie Najwyższego. Zło nie przystąpi do ciebie i boleść nie przybliży się do ciała twego. Albowiem Aniołom swoim przykazał o tobie, aby cię strzegli na wszystkich drogach twoich. Na ręce wezmą ciebie, abyś nie potknął nogi swojej o kamień. Na zmię i bazyliuszka nastąpisz, będziesz deptał lwa i smoka. Albowiem we mnie ma nadzieję, więc zbawię go, osłonię go, albowiem poznał imię moje. Będzie wołał do mnie i usłyszę go, z nim jestem w utrapieniu, wyzwolę go i wysławię go. Nasycę go długimi dniami i objawię mu zbawienie moje.

Chwała, i teraz. Alleluja. Alleluja. Alleluja, chwała Tobie, Boże (trzy razy). Panie, zmiłuj się (trzy razy).

Chwała. Troparion, ton 4: Niegdyś przyszła do Betlejem Mariam, zapisać się ze starcem Józefem, jako pochodzący z potomstwa Dawidowego, nosząc w łonie poczętego bez nasienia. Nadszedł czas narodzin i nie znalazło się ani jedno miejsce w gospodzie, ale pięknym pałacem wydała się Królowej grota. Chrystus się rodzi, aby podnieść upadły obraz.

I teraz. Teotokion: Skoro nie mamy odwagi z powodu wielości grzechów naszych, Ty módl się do zrodzonego z Ciebie, Bogurodzico Dziewico, wiele bowiem może matczyzna prośba u łaskawości Władcy. Nie odrzucaj modlitw grzeszników, Najczystsza, albowiem miłosiernym jest i mogącym zbawić Ten, który zechciał za nas cierpieć.

Także te tropariony:

Ton 1: Przyjdźcie, wierni, pod Bożym natchnieniem wzniesmy się i zobaczmy zstąpienie Boga z wysoka, objawione nam w Betlejem, i oczyszczonym umysłem przynieśmy w życiu zamiast olejku dobre czyny, z wiarą przygotowując nadejście święta Narodzenia, ze skarbnic duchowych, wołając: Na wysokościach chwała Bogu będącemu w Trójcy, z którego zamysłu w ludziach pojawiło się upodobanie ku dobremu, Adama wybawiając z pierwotnej klątwy, jako Przyjaciel człowieka.

Stichos: **Bóg nadejdzie z południa i Święty z góry cienistej czaszy.**

Ton 4: Słuchaj, niebo, i uważaj, ziemio, niech zadrżą fundamenty, niech bojaźń ogarnie otchłani, albowiem Bóg i Stwórca przyodziewa się w szaty ciała, i Ten, który władczą ręką stworzył stworzenie, sam jest dziełem łona. O, głębokości bogactwa i mądrości, i rozumu Bożego! Jakże niezbadane są losy Jego i niezbadane drogi Jego.

Stichos: **Usłyszałem, Boże, wieść od Ciebie i uląłem się, poznałem czyny Twoje i przeraziłem się.**

Ton 5: Przyjdźcie, ludzie noszący Chrystusa, zobaczmy cud, wszelki rozum przeraża się i lęka, i pobożnie śpiewają wierni: Pokłońmy się. Dzisiaj w Betlejem brzemienna Dziewica przychodzi urodzić Pana, a poprzedzają Ją zastępy anielskie, co widząc zawołał Józef Zaręczony: Cóż to za przedziwna tajemnica z Tobą, Dziewico? Jak chcesz urodzić, Nieznająco małżeństwa młoda Dziewico?

Prokimenon, ton 4: **Z łona przed jutrzeńką zrodziłem Ciebie,* poprzysiął Pan i nie cofnie słowa. Stichos:** **Rzekł Pan do Pana mego: Siądź po prawicy mojej.**

Czytanie Proroctwa Izajasza (7, 10-16; 8, 1-4. 9-10).

Znowu Pan przemówił do Achaza tymi słowami: Proś dla siebie o znak od Twego Boga, czy to głęboko w otchłani, czy to wysoko w górze. I rzekł Achaz: Nie będę prosił nie będę kusił Pana. Wtedy rzekł Izajasza: Słuchajcie więc, domu Dawidowy! Czyż mało wam naprzykrzać się ludziom, iż naprzykrzacie się Panu? Dlatego Pan da wam znam: Oto Dziewica poczne w łonie i urodzi Syna, i nazwie imię Jego Emanuel. Śmietaną i miód będzie spożywa, aż się nauczy odrzucać zło i wybierać dobro. Bowiem zanim Chłopiec będzie rozumiał dobro lub zło, odrzuci zło, a wybierać dobro. I rzecze Pan do mnie: Weź sobie nowy rulon, wielki, i napisz na nim zwykłymi literami, że skoro łup przyniesie korzyść. Następnie znajdź mi świadków godnych zaufania, kapłana Uriasza i Zachariasza, syna Barakiasza. Zbliżyłem się też do prorokini, a ona poczęła i urodziła syna, i rzekł do mnie Pan: Nazwij go imieniem Skoro niewola i nadaremno, bo zanim chłopiec nauczy się wymawiać słowa tata lub mama, zaniosą bogactwa Damaszku i łupy Samarii przed króla asyryjskiego. Z nami

Bóg, zrozumcie to, poganie, i upokorcie się. Usłyszcie aż do krańców ziemi, możni upokorcie się, bo jeśli znowu powstaniecie, znowu zwyciężeni będziecie. I jeśli naradę zwołacie, udaremni ją Pan. I słowo, które wypowiedzie, nie przetrwa w was, albowiem z nami Bóg!

Czytanie Listu świętego Pawła Apostoła do Hebrajczyków, perykopa 204 (1, 10-2, 3).

Na początku Tyś, Panie, osadził ziemię, dziełem też rąk Twoich są niebiosy. One przeminą, ale Ty zostaniesz i wszystko jak szata się zestarzeje, i jak płaszcz je zwiniesz, jak odzienie, i odmienia się. ty zaś jesteś ten sam, a Twoje lata się nie skończą. Do którego z aniołów kiedykolwiek powiedział: Siądź po mojej prawicy, aż położę nieprzyjaciół Twoich jako podnózek Twoich stóp. Czyż nie są oni wszyscy duchami przeznaczonymi do usług, posłanymi na pomoc tym, którzy mają osiąść zbawienie? Dlatego jest konieczne, abyśmy z jak największą pilnością zwracali uwagę na to, cośmy słyszeli, abyśmy przypadkiem nie zeszedli na bezdroża. Jeśli bowiem objawiona przez aniołów mowa była mocna, a wszelkie przekroczenie i nieposłuszeństwo otrzymało słuszną zapłatę, jakże my unikniemy kary, jeśli nie będziemy się troszczyć o tak wielkie zbawienie? Było ono głoszone na początku przez Pana, a umocnione u nas przez tych, którzy je słyszeli.

Czytanie świętej Ewangelii według Mateusza, perykopa 3 (2, 1-12).

Gdy Jezus narodził się w Betlejem w Judei za dni króla Heroda, oto Mędrcy ze Wschodu przybyli do Jerozolimy, pytając: «Gdzie jest nowo narodzony król żydowski? Ujrzeliśmy bowiem gwiazdę Jego na Wschodzie i przybyliśmy oddać mu pokłon». Usłyszawszy to król Herod przeraził się, a z nim cała Jerozolima. Zebrawszy więc wszystkich arcykapłanów i uczonych ludu i wypytywał ich, gdzie ma się narodzić Mesjasz. Oni zaś odpowiedzieli mu: «W Betlejem judzkim. Tak bowiem napisał Prorok: A ty, Betlejem, ziemio Judy, nie jesteś zgoła najlichsze wśród głównych miast Judy, z ciebie bowiem wyjdzie władca, który będzie pasł lud mój, Izraela». Wtedy Herod przywoławszy potajemnie Mędrców, wypytał ich dokładnie o czas ukazania się gwiazdy. A kierując ich do Betlejem, rzekł: «Udajcie się tam i wypytajcie starannie o Dziecię, a gdy Je znajdziecie, donieście mi, abym i ja poszedłszy oddał Mu pokłon». Oni zaś wysłuchawszy króla, ruszyli w drogę. A oto gwiazda, którą widzieli na Wschodzie, szła przed nimi, aż przysłała i zatrzymała się nad miejscem, gdzie było Dziecię. Ujrzawszy zaś gwiazdę bardzo się uradowali. Weszli do domu i zobaczyli Dziecię z Marią, Matką Jego, i upadłszy oddali Mu pokłon. I otworzywszy skarby swoje, ofiarowali Mu dary: złoto, kadzidło i mirrę. A otrzymawszy we śnie pouczenie, żeby nie wracali do Heroda, inną drogą udali się do ojczyzny swojej.

Także: Niech szybko uprzedzą nas łaski Twoje, Panie, albowiem wyniszczeni jesteśmy bardzo. Pomóż nam, Boże, Zbawco nasz, ze względu na chwałę imienia Twego. Panie, wybaw nas i oczyść grzechy nasze dla imienia Twego.

Trisagion. Po Ojcie nasz kapłan: Albowiem Twoje jest królestwo.

Kontakion, ton 4: Dzisiaj Dziewica idzie tajemniczo zrodzić w grocie Przedwieczne Słowo. Raduj się, świecie, usłyszawszy o tym, wysławiaj z aniołami i pasterzami chcące objawić się małe Dzieciątko, Przedwiecznego Boga.

Panie, zmiłuj się (czterdzieści razy).

Chryste Boże, który w każdym czasie i w każdej godzinie.

Panie, zmiłuj się (trzy razy).

Chwała, i teraz. Czcigodniejszą od Cherubinów. W imię Pańskie pobłogosław, ojcze!

Kapłan: Panie Jezu Chryste, Boże nasz, dla modlitw świętych ojców naszych zmiłuj się nad nami.

Lektor: Amen.

Także modlitwa św. Bazylego Wielkiego:

Boże i Panie mocy, i wszystkich stworzeń Stwórco, który ze swego bezprzykładnego miłosierdzia posłałeś na zbawienie naszego rodzaju Jednorodzonego Twego Syna, Pana naszego Jezusa Chrystusa, i poprzez czcigodny Jego krzyż zniszczyłeś rękopis z zapisem naszych grzechów, i zwyciężyłeś tym władze i panowania ciemności, sam Władco, Przyjacielu człowieka, przyjmij i od nas grzesznych te dziękczynne i błagalne modlitwy, i wybaw nas od wszelkich zgubnych i mrocznych grzechów oraz szukających naszej zguby widzialnych i niewidzialnych wrogów. Daj naszym ciałom bojaźń przed Tobą i nie skieruj naszych serc ku słowom lub myślom złym, ale zwiąż nasze dusze Twoją miłością. Daj, abyśmy na Ciebie zawsze patrzyli i przez Ciebie kierowani światłością, widząc Twoją niewidzialną i niedostępną światłość, nieustannie zanosili Tobie wyznanie i dziękczynienie, Przedwiecznemu Ojcu, z Jednorodzonym Twoim Synem, i z Najświętszym, i Dobrym, i Życiodajnym Twoim Duchem, teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

Dziewiąta godzina.

Przyjdźcie, pokłońmy się Królowi naszemu Bogu. Przyjdźcie, pokłońmy się i przypadnijmy do Chrystusa, Króla naszego i Boga. Przyjdźcie, pokłońmy się i przypadnijmy do samego Chrystusa, Króla i Boga naszego.

Psalm 109.

Rzekł Pan do Pana mego: Siądź po prawicy mojej, aż położę wrogów Twoich podnóżkiem nóg Twoich. Berło mocy da Tobie Pan z Syjonu i będziesz panował pośród wrogów Twoich. Z Tobą panowanie w dniu Twojej potęgi, w światłości świętych Twoich. Z łona przed jutrzienką zrodziłem Ciebie. Poprzysiągł Pan i nie cofnie słowa, Ty jesteś kapłanem na wieki według obrządku Melchizedeka. Pan po Twojej prawicy, skruszy królów w dniu gniewu swego. Będzie sądził narody, dokona ich upadku, zetrze głowy jak ziemia szeroka. Po drodze będzie pił ze strumienia, przeto podniesie głowę.

Psalm 110.

Będę wyznawał Ciebie, Panie, całym sercem moim, w radzie sprawiedliwych i na zgromadzeniu. Wielkie są dzieła Pańskie, mogą ich doświadczyć wszyscy pełniący wolę Jego. Wspaniałość i Majestat to Jego dzieło

i sprawiedliwość Jego trwa na wieki wieków. Zapewnił pamięć cudów swoich, miłosierny i szczodry jest Pan. Pokarm dał tym, którzy się Go boją, będzie pamiętał na wieki o przymierzu swoim. Potęgę dzieł swoich ogłosił ludowi swemu, oddając mu posiadłości pogan. Dzieła rąk Jego to prawda i sprawiedliwość, wszystkie przykazania Jego są trwałe. Umocnione na wieki wieków, nadane w prawdzie i słusności. Wybawienie posłał ludowi swemu, ustanowił na wieki swoje przymierze, święte i budzące lek jest imię Jego. Początkiem mądrości jest bojaźń Boża, rozum zaś jest dobrem wszystkich działających, a chwała Jego będzie trwać na wieki wieków.

Psalm 85.

Nakłoń ucha Twego i usłysz mnie, bom jest ubogi i nędzny. Zachowaj duszę moją, bom jest pobożny. Wybaw, Boże, sługę swego, który ufa Tobie. Zmiłuj się nade mną, Panie, bo cały dzień wołam do Ciebie. Rozwesel duszę sługi Twego, bowiem do Ciebie, Panie, podnoszą duszę moją. Ty bowiem, Panie, jesteś dobry i łagodny, i wielce miłosierny dla wszystkich, którzy Ciebie wzywają. Zważ, Panie, na modlitwę moją i wysłuchaj głosu modlitwy mojej. W dniu niedoli mojej wezwałem do Ciebie, bo mnie wysłuchujesz. Nie ma równego Tobie wśród bogów, Panie, nie ma takiego dzieła, jak Twoje. Wszystkie narody, któryś Ty stworzył, przyjdą i pokłonią się przed Tobą, Panie, i wysławiają imię Twoje. Albowiem wielki jesteś Ty i czynisz cuda, Ty jesteś Bogiem jedynym. Skieruj mnie, Panie, na drogę Twoją, i pójdę w sprawiedliwości Twojej, niech rozweseli się serce moje w bojaźni imienia Twego. Będę Ciebie wyznawał, Panie, Boże mój, całym sercem moim, i wysławię imię Twoje na wieki. Albowiem miłosierdzie Twoje wielkie jest dla mnie i wybawiłeś duszę moją z głębi otchłani. Boże, przestępcy powstali przeciwko mnie i tłum gwałtowników szuka duszy mojej, i nie mają Ciebie przed oczyma swymi. Ty zaś, Panie Boże mój, szczodry i miłosierny, wielce cierpliwy i łaskawy, wejrzyj na mnie i zmiłuj się nade mną. Udziel mocy swojej dziecku Twemu i zbaw syna służebnicy Twojej. Daj mi znak, że jesteś przychylny, i niech zobaczą ci, którzy mnie nienawidzą, niech się zawstydzą, albowiem Ty, Panie, pomogłeś mi i pocieszyłeś mnie.

Chwała, i teraz. Alleluja. Alleluja. Alleluja, chwała Tobie, Boże (trzy razy). Panie, zmiłuj się (trzy razy).

Chwała. Troparion, ton 4: Niegdyś przyszła do Betlejem Mariam, zapisać się ze starcem Józefem, jako pochodzący z potomstwa Dawidowego, nosząc w łonie poczętego bez nasienia. Nadszedł czas narodzin i nie znalazło się ani jedno miejsce w gospodzie, ale pięknym pałacem wydała się Królowej grotą. Chrystus się rodzi, aby podnieść upadły obraz.

I teraz. Teotokion: Ty, który dla nas zrodziłeś się z Dziewicy i przecierpiałeś ukrzyżowanie, Dobry, śmiercią zrzuciłeś śmierć i okazałeś zmartwychwstanie jako Bóg, nie odrzucaj nas, których stworzyłeś swoją ręką, okaż łaskawie Twą przyjaźń dla człowieka, przyjmij Tę, która Ciebie zrodziła, Bogurodzicę, modlącą się za nami, i zbaw, Zbawco nasz, ludzi zrozpaczonych.

Także troparion, ton 7: Zdziwił się Herod, widząc pobożność mędrców, i gniewem zwyciężany dokładnie określił okres czasu, właściwy dla Matki Władcy, i okrutnie określił wiek dla niemowląt, więc wysychają piersi i źródła mleka zostają zatrzymane, wielki jest smutek, przeto pobożnie wierni zszedłszy się, pokłońmy się narodzinom Chrystusa.

Stichos: Bóg nadejdzie z południa i Święty z góry cienistej czaszy.

Ton 2: Gdy Józef, Dziewico, smutkiem spętany szedł do Betlejem, wołałaś do niego: Dlaczego widząc mnie brzemienną smucisz się i wątpisz? Czyż nie widzisz tej strasznej tajemnicy, która dokonała się za mną? Odrzuć wszelki lęk, poznawaj rzeczy przesławne. Bóg bowiem zstępuje na ziemię ze względu na miłosierdzie, teraz jest w moim łonie, gdzie przyjął ciało. Gdy ujrzysz Go urodzonego, jak zechce, napełnij się radością i pokłoń się Jemu jako twemu Stwórcy, któremu nieustannie śpiewają aniołowie i wysławiają z Ojcem i Duchem Świętym.

Stichos: Usłyszałem, Boże, wieść od Ciebie i uląłem się, poznałem czyny Twoje i przeraziłem się.

Ton 6: Dzisiaj rodzi się z Dziewicy Ten, który w dłoni trzyma całe stworzenie, owinięty jest w pieluszki jak każdy człowiek Ten, który ze swej istoty jest niedotykalnym Bogiem, w żłobie spoczął Ten, który umocnił niebiosów słowem na początku, z piersi karmiony jest mlekiem Ten, który na pustyni zesłał ludowi deszcz manny, mędrców przyzywa Oblubieniec Kościoła, ich dary przyjmuje Syn Dziewicy. Kłaniamy się narodzinom Twoim Chryste, kłaniamy się narodzinom Twoim Chryste, kłaniamy się narodzinom Twoim Chryste, okaz nam i Twoje Boże Objawienie.

Na dziewiątej godzinie diakon okadza całą świątynię.

Prokimenon, ton 3: Syjonie, Matko, powie człowiek,* i człowiek w nim się narodził. **Stichos:** Fundamenty jego w górach świętych, Pan umiłował bramy Syjonu bardziej niż wszystkie namioty Jakuba.

Czytanie Proroctwa Izajasza (9, 5-6).

Dziecię nam się urodziło, Syn, i zostało nam dane, którego władza spoczęła na Jego ramionach, i nazwano imię Jego Anioł Wielkiej Rady, Przedziwny Doradca, Bóg Mocny, Władca, Księżę Pokoju, Ojciec przyszłego wieku. Sprowadzi pokój na książąt i zdrowie. Wielkie będzie Jego panowanie i pokoju Jego nie będzie granic, na tronie Dawida i nad jego królestwem, aby je umocnić i chronić prawem i sprawiedliwością, odtąd aż na wieki. Zazdrość Pana Boga Sabaot to sprawi.

Czytanie Listu świętego Pawła Apostoła do Hebrajczyków, perykopa 206 (2, 11-18).

Bracia, Ten, który uświęca, jak i ci, którzy mają być uświęceni, z jednego są wszyscy. Z tej to przyczyny nie wstydzę się nazwać ich braćmi swymi, mówiąc: Oznajmię imię Twoje braciom moim, w pośrodku zgromadzenia będę Cię wysławiał. I znowu: Ufność w Nim pokładać będę. I znowu: Oto Ja i dzieci moje, które mi dał Bóg. Ponieważ zaś dzieci uczestniczą we krwi i ciele, dlatego i On także bez żadnej różnicy stał się ich uczestnikiem, aby przez śmierć pokonać tego, który dzierżył władzę nad śmiercią, to jest diabła, i aby uwolnić tych wszystkich, którzy całe życie przez bojaźń śmierci podlegli byli niewoli.

Zaiste bowiem nie aniołów przygarnia, ale przygarnia potomstwo Abrahamowe. Dlatego musiał się upodobnić pod każdym względem do braci, aby stał się miłosiernym i wiernym arcykapłanem wobec Boga dla przebłagania za grzechy ludu. W czym bowiem sam cierpiał będąc doświadczany, w tym może przyjść z pomocą tym, którzy są doświadczani.

Czytanie świętej Ewangelii według Mateusza, perykopa 4 (2, 13-23).

Gdy mędrcy odeszli, oto anioł Pański ukazał się Józefowi we śnie, mówiąc: «Wstań, weź Dziecię i Matkę Jego, i uchodź do Egiptu. Pozostań tam, aż ci powiem, bo Herod będzie szukał Dziecięcia, aby Je zabić». On wstał, wziął w nocy Dziecię i Matkę Jego, i udał się do Egiptu. I pozostał tam do śmierci Heroda, aby spełniło się słowo, które Pan powiedział przez Proroka mówiącego: Z Egiptu wezwałem Syna mego. Wtedy Herod widząc, że go Mędrcy zawiedli, wpadł w straszny gniew i posławszy oprawców kazał pozabijać wszystkich chłopców w wieku do lat dwóch w Betlejem i całej okolicy, stosownie do czasu, o którym się dowiedział od Mędrców. Wtedy spełniły się słowa wypowiedziane przez Jeremiasza proroka mówiącego: Krzyk usłyszano w Rama, płacz i jęk wielki. Rachel opłakuje dzieci swoje i nie chce utulić się w żalu, bo ich już nie ma. A gdy Herod umarł, oto anioł Pański ukazał się Józefowi we śnie w Egipcie, mówiąc: «Wstań, weź Dziecię i Matkę Jego, i idź do ziemi Izraela, bo umarli ci, którzy czyhali na życie Dziecięcia». On więc wstawszy wziął Dziecię i Matkę Jego, i wrócił do ziemi Izraela. Lecz gdy usłyszał, że w Judei panuje Archelaos w miejsce ojca swego, Heroda, bał się tam iść. Napomniany zaś we śnie, udał się w strony Galilei. Przybył do miasta, zwanego Nazaret, i tam osiadł, aby się spełniło słowo wypowiedziane przez Proroków: Nazarejczykiem nazwany będzie.

Także: Nie odrzucaj nas do końca, dla imienia Twego, i nie zrywaj przymierza Twego, nie zapominaj o miłosierdziu swoim dla nas, ze względu na Abrahama umiłowanego Twego i na Izaaka, sługę Twego, i Izraela, świętego Twego.

Trisagion. Po Ojcie nasz kapłan: Albowiem Twoje jest królestwo.

Kontakion, ton 4: Dzisiaj Dziewica idzie tajemniczo zrodzić w grocie Przedwieczne Słowo. Raduj się, świecie, usłyszawszy o tym, wysławiaj z aniołami i pasterzami chcące objawić się małe Dzieciątko, Przedwiecznego Boga.

Panie, zmiłuj się (czterdzieści razy).

Chryste Boże, który w każdym czasie i w każdej godzinie.

Panie, zmiłuj się (trzy razy).

Chwała, i teraz. Czcigodniejszą od Cherubinów. W imię Pańskie pobłogosław, ojcze!

Kapłan: Boże, ulituj się nad nami i pobłogosław nas, rozjaśnij oblicze swoje nad nami i zmiłuj się nad nami.

Lektor: Amen.

Także modlitwa św. Bazylego Wielkiego:

Władco, Panie Jezu Chryste, Boże nasz, wielce cierpliwy dla naszych grzechów, który przywiodłeś nas aż do tej godziny, w której wisząc na

życiodajnym drzewie otworzyłeś dobremu łotrowi bramy rajy i śmiercią zniszczyłeś śmierć, oczyść nas, grzeszne i niegodne Twoje służby, bowiem zgrzeszyliśmy i uczyniliśmy nieprawość, i nie jesteśmy godni podnieść naszych oczu i spoglądać na wysokości niebieskie, gdyż porzuciliśmy drogę Twojej sprawiedliwości i chodziliśmy według woli naszych serc. Jednakże błagamy Twoje niezmiernie miłosierdzie: oszczędź nas, Panie, według obfitości miłosierdzia Twego, i zbaw nas, ze względu na święte imię Twoje, gdyż dni nasze giną w marność. Zabierz nas z rąk nieprzyjaciół i daruj nam nasze grzechy, umartw nasze ciała, abyśmy porzucili starego człowieka i przyoblekli się w nowego, i żyli dla Ciebie, naszego Władcy i Łaskawcy. Obyśmy naśladując Twoje nakazy osiągnęli wieczny pokój, w mieszkaniach wszystkich tych, którzy osiągnęli szczęśliwość. Albowiem Ty jesteś prawdziwą radością i weselem miłujących Ciebie, Chryste Boże nasz, i Tobie chwałę oddajemy z Ojcem Twoim niemającym początku, i z Najświętszym i Dobrym, i Życiodajnym Twoim Duchem, teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

Także Psalm 102.

Błogosław, duszo moja, Pana, i całe wnętrze moje święte imię Jego. Błogosław, duszo moja, Pana, i nie zapominaj o wszystkich dobrodziejstwach Jego. Który oczyszcza wszystkie nieprawości twoje, leczy wszystkie choroby twoje. Który wybawia od zagłady życie twoje, koronuje ciebie łaską i zmiłowaniem, nasyca dobrami pragnienie twoje, odnowi się jak orla młodość twoja. Pan czyni miłosierdzie i sąd wszystkim uciśnionym. Pokazał drogi swoje Mojżeszowi, synom Izraela zamiary swoje. Szczodry i litościwy jest Pan, wielce cierpliwy i wielce łaskawy. Nie na zawsze jest zagniewany, nie na wieki chowa urazę. Nie wedle nieprawości naszych świadczy nam i nie wedle grzechów naszych odpłaca nam. Albowiem jak niebiosy wysoko nad ziemią, tak umocnił Pan miłosierdzie swoje nad tymi, którzy się Go boją. Jak daleko wschód od zachodu, tak oddalił od nas nieprawości nasze. Jak lituje się ojciec nad synami, tak lituje się Pan nad tymi, którzy się Go boją. Albowiem On zna stworzenie swoje, pamięta, że jesteśmy prochem. Dni człowieka jak trawa, jak kwiat polny okwita. Albowiem wiatr przejdzie po nim i nie będzie go, i nie pozna już miejsca swego. Ale miłosierdzie Pańskie od wieków i na wieki nad tymi, którzy się Go boją. I sprawiedliwość Jego nad synami synów, nad tymi, którzy chronią przymierze Jego i pamiętają o przykazaniach Jego, aby je pełnić. Pan w niebiosach utwierdził tron swój, a królowanie Jego wszystkim włada. Błogosławcie Pana, wszyscy aniołowie Jego, możni potęgą, pełniący rozkazy Jego, słuchający głosu słów Jego. Błogosławcie Pana wszystkie moce Jego, słudzy Jego, pełniący wolę Jego. Błogosławcie Pana, wszystkie dzieła Jego, na każdym miejscu panowania Jego. Błogosław, duszo moja, Pana. Na każdym miejscu panowania Jego, błogosław, duszo moja, Pana.

Chwała. Psalm 145: Chwal, duszo moja, Pana, chwalić będę Pana w życiu moim, śpiewam Bogu memu, dopóki żyć będę. Nie pokładajcie nadziei w księżętach, ani w synach ludzkich, w których nie ma zbawienia. Opuści go duch

i powróci do ziemi swojej, w tym dniu zginę wszystkie jego zamysły. Błogosławiony, któremu Bóg Jakuba jest pomocnikiem jego, nadzieja jego na Pana Boga swego, który stworzył niebo i ziemię, morze, i wszystko, co w nim jest. Dochowuje wierności na wieki, czyni sprawiedliwość skrzywdzonym, daje pokarm głodnym. Pan oswobadza więźniów, Pan daje mądrość ślepym, Pan podnosi zgnębionych, Pan kocha sprawiedliwych. Pan chroni przychodniów, sierotę i wdowę przyjmuje, a droga grzeszników zginie. Zakrólował Pan na wiek, Bóg twój, Syjonie, z pokolenia na pokolenie.

I teraz. Jednorodzony Synu i Słowo Boże, Ty będąc nieśmiertelnym zechciałeś dla naszego zbawienia wcielić się w świętą Bogurodnicę i zawsze Dziewicę Marię, bez zmiany stałeś się człowiekiem, ukrzyżowany zostałeś Chryste Boże, śmiercią zdeptałeś śmierć, Tyś Jeden z Trójcy Świętej, współsławiony z Ojcem i Świętym Duchem, zbaw nas!

Czytamy też Błogosławieństwa:

W Królestwie Twoim wspomnij nas, Panie, gdy przyjdiesz w Królestwie Twoim.

Błogosławieni ubodzy w duchu, albowiem ich jest Królestwo Niebieskie.

Błogosławieni, którzy się smucą, oni będą pocieszeni.

Błogosławieni cisi, albowiem oni posiadą ziemię.

Błogosławieni, którzy łakną i pragną sprawiedliwości, albowiem oni będą nasyceni.

Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią.

Błogosławieni czystego serca, albowiem oni Boga oglądać będą.

Błogosławieni pokój czyniący, albowiem oni synami Bożymi będą nazwani.

Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, albowiem ich jest Królestwo Niebieskie.

Błogosławieni jesteście, gdy wam złorzeczyć będą i prześladować was i kłamliwie mówić na was wszelkie zło ze względu na mnie.

Radujcie się i weselcie się, albowiem zapłata wasza obfita jest na niebiosach.

Chwała, i teraz. Wspomnij nas, Panie, gdy przyjdiesz w królestwie Twoim.

Wspomnij nas, Władco, gdy przyjdiesz w królestwie Twoim.

Wspomnij nas, Święty, gdy przyjdiesz w królestwie Twoim.

Chór niebieski śpiewa Tobie i mówi: Święty, Święty, Święty Pan Sabaot, pełne jest niebo i ziemia chwały Twojej.

Stichos: Przystąpcie do Niego i zostaniecie oświeceni, a oblicza wasze nie zazną wstydu.

Chór niebieski śpiewa Tobie i mówi: Święty, Święty, Święty Pan Sabaot, pełne jest niebo i ziemia chwały Twojej.

Chwała. Chór świętych aniołów i archaniołów ze wszystkimi mocami niebios śpiewa Tobie i mówi: Święty, Święty, Święty Pan Sabaot, pełne jest niebo i ziemia chwały Twojej.

I teraz. Wyznanie Wiary Prawosławnej

[Jeśli jest Liturgia, to tutaj Wyznania nie odmawiamy, a po I teraz mówimy **Zapomnij, odrzuć...**]

Wierzę w jednego Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych, i w jednego Pana Jezusa Chrystusa, Syna Bożego Jednorodzonego, który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami. Światłość ze Światłości, Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego, zrodzony, a nie stworzony, współistotny Ojcu, przez Którego wszystko się stało. Który dla nas, ludzi, i dla naszego zbawienia zstąpił z nieba i wcielił się z Ducha Świętego, i Marii Dziewicy, i stał się człowiekiem. Ukrzyżowany zaś za nas pod Poncjuszem Piłatem, umęczony i pogrzebany. I zmartwychwstał w trzeci dzień według Pisma. Który wstąpił na niebiosa, siedzi po prawicy Ojca. I znowu przyjdzie w chwale sądzić żywych i umarłych, którego królestwa nie będzie końca. I w Ducha Świętego, Pana, Ożywiciela, który z Ojca jest wyłoniony, któremu wspólnie z Ojcem i Synem oddawany jest pokłon i chwała, który mówił przez proroków. W jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół. Wyznaję jeden chrzest na odpuszczenie grzechów. Oczekuję zmartwychwstania umarłych, i życia przyszłego wieku. Amen.

Modlitwa:

Zapomnij, odrzuć, przebac, Panie, grzechy nasze dobrowolne i mimowolne, popełnione czynem i słowem, świadome i nieświadome, za dnia i w nocy, w rozumie i w myślach, wszystkie nam przebac, jako Dobry i Przyjaciel człowieka.

Następnie mówimy: Ojcie nasz.

Kontakion, ton 4: Dzisiaj Dziewica idzie tajemniczo zrodzić w grocie Przedwieczne Słowo. Raduj się, świecie, usłyszawszy o tym, wysławiaj z aniołami i pasterzami chcące objawić się małe Dzieciątko, Przedwiecznego Boga.

Panie, zmiłuj się (czterdzieści razy). I modlitwa:

Najświętsza Trójco, Jednoistotna Władzo, niepodzielne Królestwo, Sprawczyni wszystkich dóbr, zatroszcz się o mnie grzesznego, umocnij, poucz moje serce i zabierz ode mnie wszelką mą nieczystość, oświeć moją myśl, abym nieustannie słał, śpiewał, kłaniał się i mówił: Jeden Święty, jeden Pan, Jezus Chrystus, ku chwale Boga Ojca. Amen.

Jeśli jest Liturgia, mówimy tutaj: Zaprawdę godne to jest i rozesłanie.

Jeśli nie ma Liturgii, mówimy tutaj: Niech imię Pańskie będzie błogosławione, teraz i na wieki (trzy razy). Chwała, i teraz.

Psalm 33.

Błogosławić będę Pana w każdym czasie, chwała Jego niech zawsze będzie na ustach moich. Dusza moja będzie się chlubić Panem, niech słuchają pokorni i weselą się. Wywyższajcie Pana wraz ze mną. Szukałem Pana i usłyszał mnie, i z wszystkich moich kłopotów wybawił mnie. Przystąpcie do Niego i oświećcie się, a oblicza wasze nie zazną wstydu. Oto ubogi zawołał i Pan go usłyszał, i wybawi go z wszystkich jego trosk. Anioł Pański zakłada obóz wokół tych, którzy się Go boją i wybawi ich. Skosztujcie i zobaczcie, że dobry jest Pan. Błogosławiony mąż, który w Nim ma nadzieję. Lękajcie się Boga wszyscy święci Jego, bowiem niczego nie zabraknie tym, którzy się Go

boją. Bogaci zubożeli i poczuli głód, a poszukującym Pana nie zabraknie żadnego dobra. Przyjdźcie, dzieci, posłuchajcie mnie, nauczę was bojaźni Pańskiej. Jakim ma być człowiek, który kocha życie, który lubi oglądać dobre dni? Strzeż języka swego od zła i niech usta twoje nie mówią fałszu. Odwróć się od zła i czyń dobro, szukaj pokoju i ubiegaj się o pokój! Oczy Pańskie patrzą na sprawiedliwych, a uszy Jego zważają na ich modlitwę, oblicze Pańskie jest zwrócone przeciwko złoczyńcom, aby wytracić z ziemi pamięć o nich. Wezwali sprawiedliwi i Pan ich usłyszał, wybawi ich ze wszystkich ich udręk. Bliski jest Pan tym, którzy są skruszonego serca i zbawi pokornych duchem. Wiele nieszczęść spotyka sprawiedliwego, ale Pan wybawi go ze wszystkich. Pan strzeże wszystkich ich kości, ani jedna z nich nie zostanie skruszona. Śmierć grzeszników jest okrutna, a ci, którzy nienawidzą sprawiedliwego, poniosą karę. Pan wybawi dusze sług swoich, i nie będą ukarani ci, którzy w Nim mają nadzieję.

Także: **Zaprawdę godne to jest, i rozesłanie.**

Rozchodzimy się do godzin wieczornych. Nieszpory bywają z Liturgią Bazylego Wielkiego w swoim czasie, a psalm **Błogosławić będą Pana w każdym czasie** mówimy na Liturgii po modlitwie odmawianej przed amboną.

Niech będzie wiadomym: Jeśli w sobotę lub w niedzielę będzie wigilia święta Narodzenia, śpiewamy wtedy Liturgię Chryzostoma, a Liturgię Bazylego Wielkiego w samo święto.

Uważaj, bowiem jeśli nie ma w sobotę lub niedzielę wigilii, wtedy bywa Liturgia Bazylego Wielkiego, a dzień święta Liturgia Chryzostoma.

Jest też oczywiste i to, że w od Narodzenia Chrystusa do święta Objawienia nie ma żadnego postu, ani też nie klęka się, zarówno w cerkwi, jak i w celach.

Niech będzie wiadomym: Jeśli Narodzenie Chrystusa wypadnie w niedzielę, to nic nie śpiewamy ze służby niedzielnej.

NARODZENIE W CIELE PANA BOGA I ZBAWICIELA NASZEGO JEZUSA.

NIESZPORY I LITURGIA ŚW. BAZYELGO WIELKIEGO.

O godzinie siódmej dnia uderzamy w wielki dzwon, a potem we wszystkie dzwony. Gdy zbierzemy się w świątyni, zaczynamy nieszpory zgodnie ze zwyczajem. Diakon mówi: **Pobłogosław, władcyko!** Kapłan: **Błogosławione Królestwo.** I po Amen przełożony: **Królu Niebieski, Trisagion, i po Ojcie nasz dwanaście razy Panie, zmiłuj się, Chwała, i teraz. Przyjdźcie, pokłońmy się trzy razy i psalm: Błogosław duszo moja, Pana.**

Następnie diakon mówi ektenię wielką i po ektenii, jeśli jest to sobota, to recytujemy **Błogosławiony mąż**, całą kacyzmę. Jeśli zaś jest to niedziela, to śpiewamy pierwszą antyfonę. W inne natomiast dni recytacji nie ma, a od razu śpiewamy **Panie, wołam do Ciebie**, ton 2. Kapłan natomiast odprawia proskomidię. Diakon okadza cerkiew zgodnie ze zwyczajem, a my śpiewamy stichery święta:

Isomelosy Germanosa. Ton 2: Przyjdźcie, rozradujmy się w Panu, głosząc tę oto tajemnicę: Ściana dzieląca została zniszczona, ognisty miecz cofa się i cherubiny odstępują od drzewa życia. Ja zaś znowu otrzymuję pokarm z raj, z którego niegdyś zostałem wygnany za nieposłuszeństwo. Niezmienny bowiem obraz Ojca, znak Jego wieczności, przyjmuje postać sługi, przychodząc z

nieznającej męża Matki nie poddawszy się zmianie, gdyż kim On był, tym i pozostał, będąc prawdziwym Bogiem. To zaś, kim nie był wziął na siebie i stał się człowiekiem z przyjaźni do człowieka. Jemu zawołajmy: Zrodzony z Dziewicy Boże, zmiłuj się nad nami.

Anatoliosa: Wraz z narodzeniem się Pana Jezusa ze świętej Dziewicy wszystko zostało oświecone. Kiedy bowiem pasterze grają na fujarce, magowie kłaniają się, aniołowie śpiewają, Herod zaś niepokoi się, że Bóg zjawił się w ciebie, Zbawca dusz naszych.

Królestwo Twoje, Chryste Boże, jest królestwem wszystkich wieków, a panowanie Twoje w każdym pokoleniu i pokoleniu, i wcieliwszy się z Ducha Świętego i ze świętej Dziewicy, stałeś się człowiekiem. Światłość nam zajaśniała, Chryste Boże, z Twoim przyjściem. Światłość ze Światłości, Ojca jasności, Ty całe stworzenie oświeciłeś, wszystko, co oddycha, sławi Ciebie, obraz chwały Ojca, będący i przedwiecznie będący Boże, który zajaśniałeś nam z Dziewicy, zmiłuj się nad nami.

Cóż przyniesiemy Tobie, Chryste, za to, że zjawiłeś się na ziemi dla nas jako człowiek. Każde ze stworzonych przez Ciebie stworzeń przynosi Tobie dar wdzięczności: aniołowie pieśń, niebo gwiazdę, magowie dary, pasterze zadziwienie, ziemia grote, pustynia żłób, my zaś Matkę Dziewicę. Przedwieczny Boże, zmiłuj się nad nami.

Chwała, i teraz. Kasji: Gdy jedynowładcą na ziemi był August skończyła się u ludzi wielość władz. Z Twoim wcieleniem z Przeczystej zlikwidowane zostało wielobóstwo idoli. Jednemu królestwu ziemskiemu podporządkowały się państwa i w jedno panowanie Bóstwa uwierzyły narody. Narody zostały spisane na rozkaz cezara, my zaś, wierni, zapisani zostaliśmy imieniem Boga, Twoim imieniem, wcielonego Boga naszego. Wielkie jest Twoje miłosierdzie, Panie, chwała Tobie.

Wejście z Ewangeliarzem. Prokimenon dnia.

Jeśli wigilia święta Narodzenia Chrystusa wypadnie w piątek, śpiewamy Prokimenon: Pan zakrólował,* w majestat jest obleczony, z jego stichosami, natomiast prokimenon dnia opuszczamy.

Czytanie Księgi Rodzaju (1, 1-13).

Na początku stworzył Bóg niebo i ziemię. A ziemia była pustkowiem i chaosem, ciemność była nad otchłanią, a Duch Boży unosił się nad powierzchnią wód. I rzekł Bóg: Niech się stanie światłość. I stała się światłość. I widział Bóg, że światłość była dobra. Oddzielił tedy Bóg światłość od ciemności. I nazwał Bóg światłość dniem, a ciemność nazwał nocą. I nastął wieczór, i nastął poranek, dzień pierwszy. Potem rzekł Bóg: Niech powstanie sklepienie pośród wód i niech oddzieli wody od wód. Uczynił więc Bóg sklepienie, i oddzielił wody pod sklepieniem od wód nad sklepieniem, i tak się stało. I nazwał Bóg sklepienie niebem. I nastął wieczór, i nastął poranek, dzień drugi. Potem rzekł Bóg: Niech się zbiorą wody spod nieba na jedno miejsce i niech się ukazuje suchy ląd. I tak się stało. Wtedy nazwał Bóg suchy ląd ziemią, a zbiorowisko wód nazwał morzem. I widział Bóg, że to było dobre. Potem rzekł Bóg: Niech się zazieleni ziemia zieloną trawą, wydającą nasienie i drzewem

owocowym, rodzącym według rodzaju swego owoc, w którym jest jego nasienie na ziemi. I tak się stało. I wydała ziemia zieleń, ziele wydające nasienie według rodzajów jego, i drzewo owocowe, w którym jest nasienie według rodzaju jego. I widział Bóg, że to było dobre. I nastał wieczór, i nastał poranek, dzień trzeci.

Czytanie Księgi Liczb (24, 5-16, 5-9, 17-18).

Duch Boży był na Balaamie i zaczął głosić proroctwo swoje, mówiąc: Jakże piękne są namioty twoje, Jakubie, i mieszkania twoje, Izraelu! Jak szerokie doliny potoków, jak ogrody nad brzegiem strumieni lub jak aloes, który Pan zasadził, i jak cedry nad wodami. Wyjdzie człowiek siał ziarno swoje i zdobędzie wiele narodów, i królestwo jego zostanie w górę wyniesione, i rozrośnie się. Bóg wyprowadzi go z Egiptu, jako chwałę jednorozca swego. On zniszczy narody, które go uciskają i zmiażdży ich kości, strzałami swoimi ustrzeli wroga. Położy się jak lew, co się przyczał, i jak lwica, a któż odważy się go obudzić? Błogosławieni niech będą, którzy błogosławią ciebie i przeklęci niech będą, którzy ciebie przeklinają. Zajaśnieje Gwiazda z Jakuba i powstanie człowiek w Izraelu, i zetnie książąt Maobu, i zniewoli synów Seta. I stanie się Edom podbitą krainą, i Seir też nią będzie, a Izrael stanie się potęgą.

Czytanie Proroctwa Micheasza (4, 6-7; 5, 1-3).

W owych dniach, mówi Pan: Zbiorę chromych, zgromadzę wygnańców, i tych, których odrzuciłem. Chromych uczynię Resztą, a wyrzutek narodem mocnym, i będzie królował Pan nad nimi na górze syjońskiej, odtąd i na wieki. A ty, Betlejem Efrata, najmniejszy jesteś wśród plemion judzkich! Z ciebie mi wyjdzie Ten, który będzie władał w Izraelu, a pochodzenie Jego od początku, od dni wieczności. Przeto Pan wyda ich aż do czasu, kiedy porodzi mająca porodzić. Wtedy reszta braci Jego powróci do synów Izraela. I powstanie, i zobaczy, i paść będzie owczarnię swoją mocą Pan. I w chwale imienia Pana Boga swojego będą trwali, aż stanie się wielki aż do krańców ziemi.

Także ogłosi lektor ton 6, a my wstaniemy i będziemy odmawiać ten troparion: W tajemnicy urodziłeś się w grocie, ale niebo głosiło Ciebie wszystkim, jak ustami, posługując się gwiazdą, Zbawco, i przywiodło do Ciebie magów z wiarą kłaniających się Tobie, z którymi i nad nami zmiłuj się.

Stichos 1: Fundamenty jego w górach świętych, Pan umiłował bramy Syjonu bardziej niż wszystkie namioty Jakuba. Chwalebne rzeczy mówią o Tobie, Miasto Boże. Wspomnę na Rahab i Babilon, które mnie znają.

I śpiewamy zakończenie: I przywiodło do Ciebie magów z wiarą kłaniających się Tobie, z którymi i nad nami zmiłuj się.

Stichos 2: A oto obcokrajowcy i Tyr, i naród Etiopów, oni tam się urodzili. Syjonie, Matko, powie człowiek, i człowiek w nim się narodził, a założył go sam Najwyższy.

I przywiodło do Ciebie magów z wiarą kłaniających się Tobie, z którymi i nad nami zmiłuj się.

Stichos 3: Pan to opowie w piśmie narodów i książąt, którzy w nim się zrodzili. Albowiem radujesz wszystkich mieszkających w Tobie.

I przywiodło do Ciebie magów z wiarą kłaniających się Tobie, z którymi i nad nami zmiłuj się.

Chwała, i teraz. W tajemnicy urodziłeś się w grocie, ale niebo głosiło Ciebie wszystkim, jak ustami, posługując się gwiazdą, Zbawco, i przywiódło do Ciebie magów z wiarą kłaniających się Tobie, z którymi i nad nami zmiłuj się.

Czytanie Proroctwa Izajasza (11, 1-10).

Tak mówi Pan: Wyrośnie różdżka z pnia Jessego, wypuści się odrośl z jego korzeni. I spocznie na niej Duch Pański, duch mądrości i rozumu, duch rady i męstwa, duch wiedzy i bojaźni Pańskiej. Upodoba sobie w bojaźni Pańskiej. Nie będzie sądził z pozorów ni wyrokował według pogłosek, raczej rozsądzi biednych sprawiedliwie i pokornym w kraju wyda słuszny wyrok. Różgą swoich ust uderzy gwałtownika, tchnieniem swoich warg uśmierci bezbożnego. Sprawiedliwość będzie mu pasem na biodrach, a wierność przepasaniami łądzwi. Wtedy wilk zamieszka wraz z barankiem, pantera z koźlęciem razem leżeć będą, cielę i lew paść się będą społem i mały chłopiec będzie je poganiał. Krowa i niedźwiedzica przestawać będą przyjaźnie, młode ich razem będą legały. Lew też jak wół będzie jadał słomę. Niemowlę igrać będzie na norze kobry, dziecko włoży swą rękę do kryjówki żmii. Zła czynić nie będą ani zgubnie działać po całej świętej mej górze, bo kraj się napelni znajomością Pana, na kształt wód, które przepelniają morze. Owego dnia to się stanie: Korzeń Jessego stać będzie na znak dla narodów. Do niego ludy przyjdą po radę, i sławne będzie miejsce jego spoczynku.

Czytanie Proroctwa Jeremiasza (Ba 3, 36-4, 4).

On jest Bogiem naszym. I żaden inny nie może z Nim się równać. Zbadał wszystkie drogi mądrości i dał ją słudze swemu, Jakubowi, i Izraelowi, umiłowanemu swojemu. Potem ukazała się ona na ziemi i zaczęła przebywać wśród ludzi. Tą mądrością jest księga przykazań Boga i Prawo trwające na wieki. Wszyscy, którzy się go trzymają, żyć będą. Którzy je zaniedbują, pomrą. Nawróć się, Jakubie, trzymaj się go, chodź w blasku jego światła! Nie dawaj chwały swojej obcemu ani innemu narodowi twych przywilejów! Szczęśliwi jesteśmy, o Izraelu, że znamy to, co się Bogu podoba.

Czytanie Proroctwa Daniela (2, 31-36. 44-45).

Rzecz Daniel do Nabuchodonozora: Ty, królu, patrzyłeś: Oto posąg bardzo wielki, o nadzwyczajnym blasku stał przed tobą, a widok jego był straszny. Głowa tego posągu była z czystego złota, pierś jego i ramiona ze srebra, brzuch i biodra z miedzi, golenie z żelaza, stopy zaś jego częściowo z żelaza, częściowo z gliny. Patrzyłeś, a oto odłączył się kamień, mimo że nie dotknęła go ręka ludzka, i ugodził posąg w jego stopy z żelaza i gliny, i połamał je. Wtedy natychmiast uległy skruszeniu żelazo i glina, miedź, srebro i złoto, i stały się jak plewy na klepisku w lecie, uniósł je wiatr, tak że nawet ślad nie pozostał po nich. Kamień zaś, który uderzył posąg, rozrósł się w wielką górę i nappełnił całą ziemię. Taki jest sen, a jego znaczenie przedstawimy królowi. W czasach tych królów Bóg Nieba wzbudzi królestwo, które nigdy nie ulegnie zniszczeniu. Jego władza nie przejdzie na żaden inny naród. Zetrze i zniweczy ono wszystkie te królestwa, samo zaś będzie trwało na zawsze, jak to widziałeś, gdy kamień oderwał się od góry, mimo że nie dotknęła go ludzka ręka, i stał

żelazo, miedź, glinę, srebro i złoto. Wielki Bóg wyjawiał królowi, co nastąpi później, prawdziwy jest sen, a wyjaśnienie jego pewne.

Troparion, ton 6: Zajaśniałeś z Dziewicy, Chryste, jako duchowe Słońce Sprawiedliwości i gwiazda wskazała Ciebie, nieogarnionego i mieszczącego się w grocie. Ty skierowałeś magów do złożenia Tobie pokłonu, z którymi Ciebie wywyższamy: Dawco życia, chwała Tobie.

Stichos 1: Pan zakrólował, w majestat jest obleczony. Obleczony jest Pan, przepasany potęgą. A świat, który umocnił, nie zachwieje się. Twój tron przygotowany jest od owego czasu, Tyś jest od wieczności.

Ty skierowałeś magów do złożenia Tobie pokłonu, z którymi Ciebie wywyższamy: Dawco życia, chwała Tobie.

Stichos 2: Podniosły rzeki, Panie, podniosły rzeki głosy swoje. Cofną rzeki nawałnice swoje dla głosu licznych wód.

Ty skierowałeś magów do złożenia Tobie pokłonu, z którymi Ciebie wywyższamy: Dawco życia, chwała Tobie.

Stichos 3: Przedziwne są nawałnice morza, przedziwny na wysokościach jest Pan. Świadectwa Twoje ze wszech miar godne są wiary. Domowi Twemu, Panie, przystoi świętość po wszystkie dni.

Ty skierowałeś magów do złożenia Tobie pokłonu, z którymi Ciebie wywyższamy: Dawco życia, chwała Tobie.

Chwała, i teraz. Zajaśniałeś z Dziewicy, Chryste, jako duchowe Słońce Sprawiedliwości i gwiazda wskazała Ciebie, nieogarnionego i mieszczącego się w grocie. Ty skierowałeś magów do złożenia Tobie pokłonu, z którymi Ciebie wywyższamy: Dawco życia, chwała Tobie.

Czytanie Proroctwa Izajasza (9, 5-6).

Dziecię nam się urodziło, Syn, i zostało nam dane, którego władza spoczęła na Jego ramionach, i nazwano imię Jego Anioł Wielkiej Rady, Przedziwny Doradca, Bóg Mocny, Władca, Książę Pokoju, Ojciec przyszłego wieku. Sprowadzi pokój na książąt i zdrowie. Wielkie będzie Jego panowanie i pokoju Jego nie będzie granic, na tronie Dawida i nad jego królestwem, aby je umocnić i chronić prawem i sprawiedliwością, odtąd aż na wieki. Zazdrość Pana Boga Sabaot to sprawi.

Czytanie Proroctwa Izajasza (7, 10-16; 8, 1-4. 9-10).

Znowu Pan przemówił do Achaza tymi słowami: Proś dla siebie o znak od Twego Boga, czy to głęboko w otchłani, czy to wysoko w górze. I rzekł Achaz: Nie będę prosił nie będę kusił Pana. Wtedy rzekł Izajasza: Słuchajcie więc, domu Dawidowy! Czyż mało wam naprzykrzać się ludziom, iż naprzykrzacie się Panu? Dlatego Pan da wam znam: Oto Dziewica poczne w łonie i urodzi Syna, i nazwie imię Jego Emanuel. Śmietaną i miód będzie spożywa, aż się nauczy odrzucać zło i wybierać dobro. Bowiem zanim Chłopiec będzie rozumiał dobro lub zło, odrzuci zło, a wybierać dobro. I rzecze Pan do mnie: Weź sobie nowy rulon, wielki, i napisz na nim zwykłymi literami, że skoro łup przyniesie korzyść. Następnie znajdź mi świadków godnych zaufania, kapłana Uriasza i Zachariasza, syna Barakiasza. Zbliżyłem się też do prorokini, a ona poczęła i urodziła syna, i rzekł do mnie Pan: Nazwij go imieniem Skoro niewola i

nadaremno, bo zanim chłopiec nauczy się wymawiać słowa tata lub mama, zanosą bogactwa Damaszku i łupy Samarii przed króla asyryjskiego. Z nami Bóg, zrozumcie to, poganie, i upokorzcie się. Usłyszcie aż do krańców ziemi, możni upokorzcie się, bo jeśli znowu powstaniecie, znowu zwyciężeni będziecie. I jeśli naradę zwołacie, udaremni ją Pan. I słowo, które wypowiedzie, nie przetrwa w was, albowiem z nami Bóg!

Następnie mała ektenia z ekfonesis Albowiem Święty jesteś Boże nasz. Po ekfonesis śpiewamy Trisagion.

Prokimenon, ton 1: Pan rzekł do mnie: Ty jesteś Synem moim,* Jam dzisiaj zrodził Ciebie. Stichos: Żądaj ode mnie, a dam Ci narody jako dziedzictwo Twoje i krańce ziemi w posiadanie.

Czytanie Listu świętego Pawła Apostoła do Hebrajczyków, perykopa 303 (1, 1-12).

Bracia, wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś Bóg do ojców przez proroków, a tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez Syna. Jego to ustanowił dziedzicem wszystkich rzeczy, przez Niego też stworzył wszechświat. Ten Syn, który jest odblaskiem Jego chwały i odbiciem Jego istoty, podtrzymującym wszystko słowem swej potęgi, a dokonawszy oczyszczenia z grzechów, zasiadł po prawicy Majestatu na wysokościach. On o tyle stał się wyższym od aniołów, o ile odziedziczył wyższe od nich imię. Do którego bowiem z aniołów powiedział kiedykolwiek: Synem moim Tyś jest, Jam dzisiaj zrodził Ciebie? I znowu: Ja będę Mu Ojcem, a On będzie mi Synem. Skoro zaś znowu wprowadzi Pierworodnego na świat, powie: Niech Mu oddają pokłon wszyscy aniołowie Boży. Do aniołów zaś powie: Aniołów swych czyni wichrami, sługi swe płomieniami ognia. Do Syna zaś: Tron Twój, Boże, na wieki wieków, berło sprawiedliwości berłem królestwa Twego. Umiłowałaś sprawiedliwość, a znienawidziłaś nieprawość, dlatego namaścił Cię, Boże, Bóg Twój olejkim radości bardziej, niż Twych towarzyszy. Oraz: Tyś, Panie, na początku osadził ziemię, dziełem też rąk Twoich są niebiosa. One przeminą, ale Ty zostaniesz i wszystko jak szata się zestarzeje, i jak płaszcz je zwiniiesz, jak odzienie, i odmienią się. Ty zaś jesteś ten sam, a lata twoje się nie skończą.

Alleluja, ton 5: Rzekł Pan do Pana mego: Siądź po prawicy mojej, aż położę wrogów Twych podnóżkiem nóg Twoich. Stichos 1: Berło mocy pośle Tobie Pan z Syjonu. Stichos 2: Z łona przed jutrzrenką zrodziłem Ciebie.

Czytanie świętej Ewangelii według Łukasza, perykopa 5 (2, 1-20).

W owych dniach wyszedł dekret Cezara Augusta, aby spisano cały świat. Pierwszy taki spis odbył się, gdy wielkorządcą Syrii był Kwiryniusz. I szli wszyscy, aby się dać zapisać, każdy do miasta swego. Podszedł także Józef z Galilei, z miasta Nazaret, do Judei, do miasta Dawidowego, zwanego Betlejem, ponieważ pochodził z domu i rodu Dawida, żeby się dać zapisać z poślubioną sobie żoną Marią, która była brzemienna. I stało się, że gdy tam przebywali, nadszedł dla Marii czas rozwiązania. I porodziła Syna swego pierworodnego, owinęła Go w pieluszki i położyła Go w żłobie, gdyż nie było dla nich miejsca w gospodzie. W tej samej okolicy byli pasterze, czuwając i trzymając straż nocną nad trzodą swoją. A oto anioł Pański stanął przy nich i chwala Pańska oświeciła ich, tak że bardzo się przestraszyli. I rzekł do nich anioł: «Nie bójcie

się! Oto zwiastuję wam radość wielką, która będzie udziałem całego ludu: Albowiem dzisiaj w mieście Dawida narodził się wam Zbawiciel, którym jest Mesjasz Pan. A to będzie znakiem dla was: Znajdziecie Niemowlę owinięte w pieluszki i leżące w żłobie». I nagle przyłączyło się do anioła mnóstwo zastępów niebieskich, sławiących Boga i mówiących: «Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, w ludziach upodobanie ku dobremu». I stało się, gdy aniołowie odeszli od nich na niebo, pasterze mówili jedni do drugich: «Pójdźmy do Betlejem i zobaczmy, co się tam stało i o czym nam Pan oznajmił». Udali się z pośpiechem i znaleźli Marię, Józefa i Niemowlę, leżące w żłobie. A ujrawszy, opowiedzieli o tym, co im powiedziano o tym Dzieciątku. I wszyscy, którzy to słyszeli, dziwili się temu, co pasterze im powiadali. Maria zaś zachowywała wszystkie te słowa, rozważając je w sercu swoim. A pasterze wrócili, wielbiąc i wysławiając Boga za wszystko, co słyszeli i widzieli, jak im to było powiedziane.

[Natomiast Prokimenon, Apostoł i Ewangelię dnia w wigilię Narodzenia Chrystusa nie czytamy].

Następnie odprawiamy Liturgię Bazylego Wielkiego według porządku.

Zamiast Zaprawdę godne to jest śpiewamy: Tobą raduje się, Łaski Pełna, wszelkie stworzenie, chóry Aniołów i ludzki ród. O święta świątynio i raj u duchowy, dziewictwa chlubo, w Ciebie wcielił się Bóg i Dzieckiem był przedwieczny Bóg nasz. Ciało bowiem Twoje tronem uczynił i łono Twoje większym było od nieba. Tobą raduje się, Łaski Pełna, wszelkie stworzenie.

Koinonikon jeden: Chwalcie Pana z niebios, chwalcie Go na wysokościach.

Po rozesłaniu Liturgii paraeklezjarchos zapala świecę i stawia pośrodku świątyni. Chórzyści stają razem i śpiewają donośnie troparion święta, ton 4:

Narodzenie Twoje, Chryste Boże nasz, zajaśniało światu światłością poznania, w niej bowiem służący gwiazdom przez gwiazdę zostali nauczeni kłaniać się Tobie, Słońcu Sprawiedliwości, i Ciebie poznawać, Wschód z wysoka, Panie, chwała Tobie.

Chwała, i teraz. Kontakion, ton 3: Dzisiaj Dziewica powiła Pana istnienia i ziemia grocie ofiaruje Niedostępnemu. Aniołowie głoszą chwałę z pasterzami, a w ślad za gwiazdą kroczą magowie, dla nas bowiem urodziło się Dziecię Małe, Przedwieczny Bóg.

Po skończeniu kontakionu wygłaszamy życzenia długich lat. Idziemy do jadalni i spożywamy pokarmy z olejem, ale nie jemy ryby, pijemy zaś wino, dzięki składając Bogu.

✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠

WIELKIE POWIECZERZE.

Niech będzie wiadomym: obojętnie w jaki dzień tygodnia wypadnie święto Narodzenia Chrystusa, śpiewamy zawsze wielkie powieczersze.

O godzinie dziewiątej uderzamy w dzwon, a potem we wszystkie dzwony, kapłan z diakonem zakładają szaty liturgiczne i zaczynają jak w święta Pańskie.

Diakon mówi: **Pobłogosław, władko!**

Kapłan: **Błogosławiony Bóg nasz, w każdym czasie, teraz i zawsze, i na wieki wieków.**

Kapłan okadza, a lektor mówi: **Amen. Chwała Tobie, Boże nasz, chwała Tobie. Królu Niebieski. Trisagion i dalszy ciąg powieczerja. Śpiewamy Z nami Bóg, zrozumcie to, poganie, i upokorcie się, albowiem z nami Bóg, a zamiast zwykłych troparionów Oświeć moje oczy, Chryste Boże, śpiewamy troparion święta. Zamiast Zmiluj się nad nami, Panie, zmiluj się nad nami, śpiewamy kontakion święta. Po Chwała na wysokościach Bogu wychodzimy do narteksu, śpiewając stichery isomelosy litii, ton 1:**

Jana Mnicha: Niebo i ziemia niech dzisiaj weselą się radością proroków, aniołowie i ludzie niech tryumfują duchowo, bowiem zrodzony z Dziewicy Bóg w ciele, objawił siebie pogrążonym w ciemnościach i mroku. Przyjęła go grotta i żłób, jako głosiciele cudu wystąpili pasterze. Do Betlejem dary przynoszą magowie ze Wschodu, my zaś chwałę chcemy przynieść i niegodnymi ustami głosić słowa aniołów: „Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój”. Nadeszło bowiem oczekiwanie narodów i Chrystus przyszedłszy wybawił nas z niewoli wroga.

Niebo i ziemia dzisiaj stały się jednością, narodził się bowiem Chrystus. Dzisiaj na ziemię przyszedł Bóg, a człowiek wstąpił na niebiosa. Dzisiaj niewidzialny z natury poprzez człowieczeństwo Chrystusa widziany jest w ciele. Przeto my, sławiąc Jego, wołamy: „Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój”. Przyjście bowiem Twoje, Zbawco nasz, dało pełno darów, chwała Tobie.

Dzisiaj w Betlejem słyszę od bezcielesnych: „Chwała na wysokościach Bogu, który zechciał, żeby na ziemi był pokój”. Teraz Dziewica większa jest od nieba, z Niej bowiem zajaśniała Światłość nawet dla pogrążonych w zupełnych ciemnościach i podniósł poniżonych, śpiewających słowa aniołów: „Chwała na wysokościach Bogu”.

Jezus widząc, że stworzony na obraz i podobieństwo skutkiem przestępstwa poddał się zniszczeniu, nakłonił niebiosa, zstąpił i wcielił się w łono dziewicze, bez żadnej zmiany, aby w niej odnowić zgubionego Adama, wołającego: Chwała objawieniu Twemu, Zbawco mój i Boże.

Chwała. Jana Mnicha. Ton 5: Magowie, perscy królowie, kierowani jasną gwiazdą i wyraźnie przekonani o narodzeniu się na ziemi Króla niebieskiego, doszli do Betlejem, mając specjalnie przygotowane dla ofiarowania dary: złoto, kadzidło i mirrę. Upadłszy na twarze pokłonili się, widzieli bowiem leżącego w grocie jako Dzieciątka Przedwiecznego.

I teraz. Germanosa. Ton 6: Dzisiaj weselą się aniołowie na niebie i radują się ludzie na ziemi, całe stworzenie pełne jest świątecznego ruchu z powodu narodzenia się w Betlejem Zbawiciela Pana. Wszelki bowiem zachwyty idolami skończył się i króluje odtąd już na wieki Chrystus.

Stichery Anatoliosa:

Isomelosy Germanosa. Ton 2: Wielki i przewyższający wszelkie wyobrażenia cud dokonał się dzisiaj: Dziewica rodzi i łono nie ulega zniszczeniu, Słowo wciela się i nie odłącza od Ojca. Aniołowie sławią z pasterzami i my z nimi wołamy: „Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój”.

Stichos: Z łona przed jutrzemką zrodziłem Ciebie. Poprząsił Pan i nie cofnie słowa.

Ton 3: Dzisiaj Dziewica rodzi Stwórcę wszystkiego, Eden przynosi grootę i gwiazda wskazuje pograżonym w mroku na Chrystusa jako Słońce. Oświeceni w swych wierzeniach magowie z darami pokłonili się, pasterze zobaczyli cud, aniołów śpiewających i mówiących: „Chwała na wysokości Bogu”.

Stichos: Rzekł Pan do Pana mego: Siądź po prawicy mojej.

Kiedy Pan Jezus urodził się w Betlejem Judzkim, magowie ze Wschodu przyszli i pokłonili się wcielonemu Bogu, z całego serca otworzyli swoje skarby i złożyli Panu drogocenne dary: oczyszczone złoto jako wiecznemu Królowi, kadzidło jako Bogu wszystkiego, mirrę zaś jako przyszlęmu zmarłemu na trzy dni i zarazem nieśmiertelnemu. Przyjdźcie, wszystkie narody, pokłońmy się zrodzonemu na zbawienie dusz naszych.

Chwała. Jana Mnicha. Ton 4: Wesel się, Jerozolimo i tryumfujcie wszyscy miłujący Syjon. Dzisiaj zostały rozwiązane długotrwałe więzy osądzenia Adama, raj został dla nas otwarty, wąż unieszkodliwiony, dzisiaj bowiem zobaczył, że Ta, którą przedtem oszukał, stała się Matką Zbawiciela. Ta, która stała się przyczyną śmierci całego rodzaju ludzkiego, naczyniem grzechu, stała się początkiem zbawienia dla całego świata poprzez Bogurodzicę, z Niej bowiem rodzi się jako Dzieciątko Najdoskonalszy Bóg i przez swoje narodzenie przykłada pieczęć swoją dziewictwu. Pieluszkami rozwiązuje sznury grzechów, poprzez swoje dzieciństwo uleczają bóle Ewy przy porodach. Przeto niech się weseli i wstąpi w radosny ruch całe stworzenie, Chrystus bowiem przyszedł je odnowić i zbawić dusze nasze.

I teraz. Chryste Boże, zamieszkałeś w grocie, żłób przyjął Ciebie, pokłonili się Tobie pasterze i magowie. Wtedy właśnie spełniły się nauki proroków i anielskie moce zadziwiły się, wołając i mówiąc: Chwała zstąpieniu Twemu, jedyny Przyjacielu człowieka.

Także: Teraz pozwalasz odejść słudze Twemu, Trisagion. Po Ojcie nasz:

Troparion, ton 4: Narodzenie Twoje, Chryste Boże nasz, zajaśniało światu światłością poznania, w niej bowiem służący gwiazdom przez gwiazdę zostali nauczeni kłaniać się Tobie, Słońcu Sprawiedliwości, i Ciebie poznawać, Wschód z wysoka, Panie, chwała Tobie (trzy razy).

✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠

NA JUTRZNI,

po pierwszej recytacji Psalterza katzyma poetycka, ton 1:

Prosomion: Grób Twój, Zbawco.

Dla nas, Zbawco wielce cierpliwy, spocząłeś w niemym żłobie zwierzęcym, ze swojej woli będąc Dziecięciem. Pasterze zaśpiewali Tobie razem z aniołami, wołając: Sława i chwała Chrystusowi Bogu naszemu, zrodzonemu na ziemi, który podniósł naturę zrodzonych z ziemi.

Po drugiej recytacji Psalterza katzyma poetycka, ton 3:

Prosomion: Pięknu dziewictwa.

Bogurodzico, Ty nosiłaś ciałem w łonie Przedwiecznego i Nieogarnionego, zawsze będącego z niewidzialnym Ojcem jedynym i

niepomieszanym Bóstwem Trójcy. Łaska Twoja zajaśniała w świecie, przez wszystkich opiewana. Przeto my nieustannie wołamy: Raduj się czysta Dziewico Matko.

Megalinarion: Uwielbiamy Ciebie, Dawco życia Chryste, który dla nas narodziłeś się w ciele z Przczystej Dziewicy Marii.

1. **Zakrzyknij Panu, cała ziemia.**
2. **Śpiewajcie imieniu Jego.**
3. **Oddajcie cześć chwale Jego.**
4. **Opowiadajcie wszystkie cuda Jego.**
5. **Powiedzcie Bogu: Jakże potężne są dzieła Twoje.**
6. **Niechaj weselą się niebiosy i raduje się ziemia.**
7. **Zaśpiewajcie Panu, błogosławcie imię Jego.**
8. **Dzielo Jego jest wspaniałe i godne.**
9. **Wybawienie zesłał ludowi swemu.**
10. **Święte i budzące bojaźń jest imię Jego.**
11. **Z Syjonu blask piękna Jego.**
12. **Bóg nasz na niebiosach i na ziemi, wszystko, co zechciał, uczynił.**
13. **Zmiłowania Twoje, Panie, będę opiewać na wieki.**
14. **On będzie mnie wzywał: Ty jesteś Ojcem moim.**
15. **I ustanowię go pierworodnym.**
16. **Wywyższonym ponad królów ziemi.**
17. **Pokłonią się Jemu wszyscy królowie ziemi.**
18. **Któryż bóg jest wielki jak Bóg nasz? Ty jesteś Bogiem, który czyni cuda.**
19. **Ramieniem mocy Twojej rozproszyłeś wrogów Twoich.**
20. **Z łona przed jutrzejką zrodziłem Ciebie.**
21. **Poprzysiął Pan i nie cofnie słowa.**
22. **Ty jesteś kapłanem na wieki według porządku Melchizedeka.**
23. **Pan rzekł do mnie: Ty jesteś Synem moim.**
24. **Jam dzisiaj zrodził Ciebie.**
25. **Żądaj ode mnie, a dam Ci narody jako dziedzictwo Twoje.**
26. **I krańce ziemi w posiadanie.**
27. **W zwoju księgi napisano o mnie.**
28. **Tron Twój, Boże, na wieki wieków.**
29. **Berło prawości jest berłem królestwa Twego.**
30. **Przeto Bóg Twój, Boże, namaścił cię olejem radości.**
31. **Albowiem Ty odziedziczysz wszystkie narody.**
32. **Błogosławiony Pan na wieki! Niech tak będzie! Niech tak będzie!**

Chwała, i teraz. Alleluja. Alleluja. Alleluja, chwała Tobie, Boże (trzy razy).

Katyzma poetycka po polijeleosie, ton 4:

Prosomion: Zdziwił się Józef.

Przyjdźcie wierni, zobaczmy, gdzie narodził się Chrystus i idźmy następnie za magami, wschodnimi królami, tam, gdzie wędruje gwiazda, do Tego, któremu nieustannie śpiewają aniołowie, pasterze grają na fujarkach godną pieśń, mówiąc: Chwała na wysokościach zrodzonemu dzisiaj z Dziewicy i Bogurodzicy w grocie Betlejem Judzkiego.

Anabatmi, 1 antyfona, ton 4:

Od młodości mej liczne dręczą mnie pokusy, lecz sam wspomóż mnie i zbaw, Zbawco mój. Nienawidzący Syjonu, będziecie zawstydzeni przez Pana, jak trawa w ogniu będziecie wysuszeni.

Chwała, i teraz. Świętym Duchem karmi się wszelka dusza i wywyższa w czystości, jaśniejąc troistą jednością świętej tajemnicy.

Prokimenon, ton 4: Z Iona przed jutrzeńką zrodziłem Ciebie.* Poprzysiął Pan i nie cofnie słowa. **Stichos: Rzekł Pan do Pana mego: Siądź po prawicy mojej aż położę wrogów Twoich podnóżkiem nóg Twoich.**

Czytanie świętej Ewangelii według Mateusza, perykopa 2 (1, 18-25).

Z narodzeniem Jezusa Chrystusa było tak: Po zaręczynach Matki Jego, Marii, z Józefem, w pierwim nim zamieszkali razem okazało się, że znalazła się brzemienną za sprawą Ducha Świętego. Mąż Jej, Józef, który był sprawiedliwym i nie chciał narazić Jej na zniesławienie, zamierzał Ją potajemnie oddać. Gdy powziął tę myśl, oto anioł Pański ukazał mu się we śnie, mówiąc: «Józefie, synu Dawidów, nie bój się wziąć do siebie Marii, Małżonki twej, albowiem z Ducha Świętego jest to, co się z Niej urodzi. Porodzi bowiem Syna i nadasz Mu imię Jezus, albowiem On zbawi lud swój od grzechów jego». A stało się to wszystko, aby się wypełniło słowo Pańskie powiedziane od Pana przez Proroka mówiącego: Oto Dziewica poczne w łonie i porodzi Syna, któremu nadadzą imię Emmanuel, to znaczy: „Bóg z nami”. Zbudziwszy się ze snu, Józef uczynił tak, jak mu polecił anioł Pański: i wziął swoją Małżonkę. Lecz nie zbliżał się do Niej, aż porodziła Syna swego pierworodnego, któremu nadał imię Jezus.

Po Psalmie 50: Dla modlitw Bogurodzicy, Zbawco, zbaw nas.

Chwała. Wszystko dzisiaj pełne jest radości, Chrystus narodził się z Dziewicy.

I teraz. Wszystko dzisiaj pełne jest radości, Chrystus narodził się w Betlejem.

Stichera po Ewangelii, ton 6: Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, dzisiaj Betlejem przyjmuje zawsze zasiadającego z Ojcem, dzisiaj aniołowie nieustannie wysławiają zrodzone Dzieciątko. Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, w ludziach upodobanie ku dobremu.

Kanony dwa, pierwszy kyr Kosmasa,

który to kanon ma akrostych: Chrystus wciela się i jak był jest Bogiem, i drugi kanon autorstwa Jana Mnicha. Ton 6.

Pieśń 1

Hirmos: Chrystus się rodzi, sławcie! Chrystus z niebios, spotykajcie! Chrystus na ziemi, wzniescie się na niebiosa! Śpiewaj Panu cała ziemia, z weselem zaśpiewajcie ludzie, albowiem się wysławiał.

Stichos obu kanonów: Chwała Tobie, Boże nasz, chwała Tobie!

Zniszczalnego skutkiem przestępstwa, ale stworzonego na obraz Boży, który cały poddał się zgubie i odpadł od wyższego życia Bożego, znowu odnawia mądry Stwórca, albowiem wysławiał się.

Stwórca widząc zgubę człowieka, którego stworzył rękoma, nakłonił niebiosa, zstąpił i przyjął jego całego z Dziewicy Bożej i czystej, prawdziwie wcielając się, albowiem wysławiał się.

Inny kanon.

Hirmos: Zbawił Władca cudownie lud, osuszywszy dawno temu wilgotne fale morza, dobrowolnie zaś zrodzony z Dziewicy przedłożył nam ścieżkę prowadzącą na niebo. Jego to, równemu w istocie i Ojcu, i ludziom, sławimy.

Uświęcone łono, wyraźnie okazane przez niespalający się krzew, zrodziło Słowo, Boga, który zjednoczył ze sobą ludzki obraz, Słowo wyzwajające nieszczęsne łono Ewy z dawnego gorzkiego przekleństwa. To Słowo my, zrodzeni z ziemi, sławimy.

Gwiazda pokazała magom Ciebie, istniejące przed słońcem Słowo, które przyszło przekreślić grzech; w ubogiej grocie, ze współczucia dla nas spowity w pieluszki, w którym oni z radością zobaczyli człowieka i zarazem Pana.

Pieśń 3

Hirmos: Przed wiekami bez pomniejszenia zrodzonymu z Ojca Synowi i w ostatecznych czasach bez nasienia wcielonymu w Dziewicę Chrystusowi Bogu zawołajmy: Ty, który podniosłeś nasz róg, Święty jesteś, Panie.

Wspólny lepszemu tchnieniu życia Adam stworzony z prochu, z pokusy żony poddał się zniszczeniu, lecz widząc Chrystusa zrodzonego z niewiasty, zawołał: Ty, który dla mnie stałeś się mnie podobnym, Święty jesteś, Panie.

Chryste, który stałeś się podobnym do stworzonego z prochu poprzez przyjęcie jego postaci i zjednoczenie Bożej natury z niższym ciałem stał się ziemskim i pozostał Bogiem. Ty, który podniosłeś róg nasz, Święty jesteś, Panie.

Wesel się Betlejemie będąc królem książąt Judy, bowiem Pasterz Izraela, zasiadający na Cherubinach, Chrystus, jawnie z Ciebie przyszedł i podniósł nasz róg, zakrólowawszy nad wszystkimi.

Inny kanon.

Hirmos: Zważ na śpiewy sług, Łaskawco, upokarzając niezwykłą pychę wroga i trzymając ponad grzechem śpiewaków Twoich, Wszechwidzący, niezachwianie umocnij, Dobry, na opość wiary.

Chór flecistów w niezwykły sposób zaniepokoił się, gdy stał się godnym, co przewyższa rozum, zobaczyć niezwykle zrodzenie przeczystej Niewiasty i zastępy aniołów śpiewających wcielonymu bez nasienia Królowi Chrystusowi.

Królujący nad wysokościami niebios z miłosierdzia czyni wszystko odnoszące się do nas, będący przedtem niematerialnym Słowem z Bożej Córy otrzymał twardość ciała, aby przywieść do siebie upadłego pierwszego stworzonego.

Katabasja: Chrystus się rodzi, sławcie! Chrystus z niebios, spotykajcie! Chrystus na ziemi, wzniescie się na niebiosa! Śpiewaj Panu cała ziemia, z weselem zaśpiewajcie ludzie, albowiem się wysławiał.

Hypakoe, ton 8: Pierwociny narodów niebo przyniosło Tobie, Dzieciątku leżącemu w żłobie, przyzwawszy przez gwiazdę magów, których zadziwiły nie berła i trony, a skrajne ubóstwo, gdyż cóż jest uboższego od grotty? Cóż pokorniejszego od pieluszek? A przecież z nich zajaśniało bogactwo Bóstwa Twego, Panie, chwała Tobie.

Pieśń 4

Hirmos: Berło z korzenia Jessego i kwiat z niego, Chrystus, zajaśniał z Dziewicy, góry cienistej czaszy, i przyszedł, Chwalebny, wcieliwszy się w nieznającą męża, niematerialny Boże, chwała mocy Twojej, Panie.

Chrystus, którego dawno temu Jakub proroczo nazwał oczekiwaniem narodów, zajaśniał z pokolenia Judy i przyszedł zrzucić potęgę Damaszku i

oszukaństwo Samarii, zamieniając pobożenie w podobającą się Bogu wiarę. Chwała mocy Twojej, Panie.

Zajaśniawszy jak gwiazda z Jakuba, Władco, napełniłeś radością mądrych badaczy gwiazd, naśladowców nauki dawnego wróżbity Balaama i jawnie przyjąłeś przyprowadzane do Ciebie pierwociny narodów. Chwała mocy Twojej, Panie.

Jak deszcz na runo i jak krople kapiące na ziemię zstąpiłeś, Chryste, w łono Dziewicy, Etiopia i Tarsysz, wyspy Arabii i Saba, rządzący całą ziemią Madianitów przypadli do Ciebie, Zbawicielu. Chwała mocy Twojej, Panie.

Inny kanon.

Hirmos: Prorok Habakuk dawno temu w pieśni przepowiedział odnowienie rodzaju ludzkiego, stając się godnym ujrzenia tego obrazu, bowiem nowonarodzone Dziecię Słowo przyszło z góry Dziewicy na odnowienie ludzi.

Przyszedłeś, Najwyższy, jako równy ludziom, dobrowolnie przyjąwszy ciało z Dziewicy, aby oczyścić jad węzowej głowy i przeprowadzając wszystkich jako Bóg od mrocznych wrót do życiodajnej światłości.

Narody od dawna pogrążone w zniszczalności uniknąwszy zguby ze strony największego wroga, podnoszą ręce i pochwalnymi pieśniami czczą jedyne Chrystusa jako Łaskawcę, który z miłosierdzia przyszedł do nas.

Pieśń 5

Hirmos: Będąc Bogiem świata i Ojcem miłosierdzia posłałeś nam Twego Anioła Wielkiej Rady, dającego pokój, przeto my, przywiedzeni do światłości poznania Boga, wstawszy w nocy sławimy Ciebie, Przyjacielu człowieka.

Podporządkowawszy się rozkazowi cezara, aby zapisać się w liczbę sług, Chryste, Ty wyzwoliłeś i nas, sługi wroga i grzechu, uniżywszy się we wszystkim do naszego obrazu i poprzez samo to zjednoczenie i wspólnotę Ty przebóstwiłeś stworzonego z prochu.

Oto Dziewica, jak dawno temu powiedziano, poczęła w łonie i urodziła wcielonego Boga, pozostając Dziewicą, pojednawszy z Bogiem grzeszników, zaśpiewajmy Jej, wierni, jako prawdziwej, rzeczywistej Bogurodzicy.

Inny kanon.

Hirmos: Do nas, teraz czuwających w nocy ludzkich spraw omroczonego pobożenia, śpiewających Tobie pieśń, przyjdź, Chryste, oczyszczenie nasze, jako Łaskawca, ukazując wygodną ścieżkę, abyśmy wbiegając po niej znaleźli chwałę.

Władca przez swoje przyjście w ciele znowu odciął silną wrogość do nas, zniszczył moc mającego władzę gubienia dusz, zjednoczył świat z niematerialnymi istotami i uczynił Rodzica dostępnym stworzeniu.

Naród poprzednio omoczony ujrzał w końcu światłość najwyższej jasności, pogan zaś Syn przywodzi Ojcu w dziedzictwo, dając niewypowiedzianą łaskę tam, gdzie najbardziej rozkwitał grzech.

Pieśń 6

Hirmos: Z wnętrza morski zwierz wyrzucił jak dziecię Jonasza takim, jakim go przyjął, a Słowo zjednoczywszy się w Dziewicy i przyjąwszy ciało, przyszło zachowawszy Ją nieskalaną, Ono bowiem zachowało rodzącą od skalania zniszczenia jakiemu i samo nie podlega.

Przyszedł, wcieliwszy się, Chrystus Bóg nasz, którego Ojciec rodzi z łona przed jutrenką. Trzymający ster władzy rządzenia nad przezczystymi mocami

złożony jest w żłobie dla bydła i owinięty pieluszkami, ale rozwiązuje splątane więzy grzechów.

Z Adama zestawu zrodzony i dany wiernym jako Syn, młode Dziecię, On jest Ojcem i Przywódcą przyszłego wieku i nazywa się Aniołem Wielkiej Rady, On jest Bogiem mocnym i trzyma całe stworzenie w swojej władzy.

Inny kanon.

Hirmos: **J**onasz mieszkając w otchłani morza modlił się o przyjęcie i uciszenie burzy, a ja, zraniony strzałą prześladowcy, śpiewam Tobie, Chryste, który zniszczyłeś zło, abyś Ty szybko przybył do mojej lekkomyślności.

Bóg Słowo, będący przedwiecznie u Boga, mając na uwadze zachowanie naszej istoty, teraz ją umacnia, od dawna słabą poprzez powtórny z Nim wspólnotę ukazuje ją od razu wolną od żądz.

Dla nas, ciężko upadłych w mrok grzechów, aby podnieść synów głęboko upadłych, przychodzi z lędźwi Abrahamowych mieszkający w światłości i wbrew swojej godności zechciał teraz zamieszkać w żłobie dla zbawienia ludzi.

Katabasja: **Z** wnętrza morski zwierz wyrzucił jak dziecko Jonasza takim, jakim go przyjął, a Słowo zjednoczywszy się w Dziewicy i przyjąwszy ciało, przyszło zachowawszy Ją nieskalaną, Ono bowiem zachowało rodzającą od skalania zniszczenia jakiemu i samo nie podlega.

Kontakion, ton 3: **D**zisiaj Dziewica powiła Pana istnienia i ziemia grotę ofiaruje Niedostępnemu. Aniołowie głoszą chwałę z pasterzami, a w ślad za gwiazdą kroczą magowie, dla nas bowiem urodziło się Dziecię Małe, Przedwieczny Bóg.

Ikos: **B**etlejem otworzył Eden, przyjdźcie, popatrzmy: Znaleźliśmy ukryty pokarm, przyjdźcie, otrzymamy wewnątrz grotę wszystko naprawdę rajskie. Tam widoczny jest korzeń niezroszony, zraszający odpuszczenie, tam znaleziona jest niewykopana studnia, z której dawno temu Dawid zapragnął pić. Tam Dziewica urodziwszy Dzieciątka utuliła pragnienie Adama i Dawida. Pójdźmy więc tam, gdzie urodziło się młode Dzieciątka, Przedwieczny Bóg.

Pieśń 7

Hirmos: **D**zieci pobożnie wychowane pogardziły niegodnym rozkazem, nie ulękły się gróźb ognia, ale stojąc pośród płomienia śpiewały: Ojców Boże, błogosławiony jesteś.

Pasterze grający na fujarce otrzymali budzące bojaźń objawienie światłości, oświeciła ich bowiem chwała Pańska i anioł wołał: Zaśpiewajcie, albowiem narodził się Chrystus, ojców Bóg błogosławiony.

Nagle, ze słowem anioła, niebieskie moce zaczęły wołać: Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, w ludziach upodobanie ku dobremu, Chrystus zajaśniał, ojców Bóg błogosławiony.

Cóż to za mowa?, mówili pasterze, pójdźmy, popatrzmy na to, co się wydarzyło, na Bożego Chrystusa. Po dojściu do Betlejem pokłonili się wraz z Rodzicielką, śpiewając: Ojców Boże, błogosławiony jesteś.

Inny kanon.

Hirmos: **O**garnięci miłością do Króla wszystkiego, młodzieńcy skompromitowali bezbożną bełkotliwość niezmiernie szalejącego tyrana i silny płomień poddał się mówiącym do Władcy: Na wieki błogosławiony jesteś.

Piec siedmiokroć rozpalony, strasznie wszystko spalający, wściekle pożera sługi i zbawia młodzieńców, których koronował płomień, gdyż Pan obficie dał rosę w zamian za pobożność.

Pomocniku Chrystusie, w niewypowiedziany sposób posługując się wcieleniem jak zagadką, wzięłeś teraz na siebie obraz i zawstydziłeś przeciwnika ludzi niosąc bogactwo przebóstwienia w nadziei, na które z wysokości przyszliśmy w mrok otchłani.

Z niepowstrzymaną złością, nadęty pychą bezbożnie szalejący z deprawacji świata grzech Ty swoją wszechmocą zrzuciłeś i kogo on wcześniej zachwyił, tych dzisiaj ratuje z jego sieci, dobrowolnie wcielony Łaskawca.

Pieśń 8

Hirmos: Niosący rosę piec przedstawił obraz nadprzyrodzonego cudu, nie spalił bowiem młodzieńców, których przyjął, jak i ogień Bóstwa nie spalił Iona Dziewicy, w które wstąpił. Przeto śpiewając wołali: Całe stworzenie niech błogosławi Pana i wywyższa na wszystkie wieki.

Córa Babilonu prowadzi do siebie z Syjonu zniewolonych synów Dawidowych, ale posyła też swoich synów, magów z darami i z pokłonem Córce Dawidowej, które w siebie przyjęła Boga. Przeto śpiewając wołamy: Całe stworzenie niech błogosławi Pana i wywyższa na wszystkie wieki.

Żalobne pieśni zmusiły do odłożenia instrumentów muzycznych, nie śpiewały bowiem dzieci Syjonu w obcej ziemi, ale Chrystus, który zajaśniał w Betlejem, rozwiewa wszelkie olśniewające muzyczne harmonie Babilonu. Przeto śpiewając wołamy: Całe stworzenie niech błogosławi Pana i wywyższa na wszystkie wieki.

Babilon otrzymał zdobycz i zniewolone bogactwo królestwa Syjonu, a Chrystus prowadzi na Syjon jego bogactwa i królów badaczy gwiazd. Przeto śpiewając zawołajmy: Całe stworzenie niech błogosławi Pana i wywyższa na wszystkie wieki.

Inny kanon.

Hirmos: Młodzieńcy w Starym Testamencie ogniem objęci przedstawiają niespalające się Iono Córy, w nadprzyrodzony sposób rodzącej zapieczętowane. Jeden cud łaski spełniając i jedno i drugie pobudza ludzi do śpiewania.

Uniknąwszy zguby od zachwytu, do przebóstwienia całe stworzenie nieustannie z drzeniem, jak młodzieńcy, śpiewa wytoczone słowo lękając się przyniesienia niegodnej chwały jako zniszczalne stworzenie, chociaż ono w mądry sposób zostało zachowane.

Ty przywodziś pierwociny narodów, aby przyprowadzić zbłąkaną ludzką naturę z pustynnych pagórków na ukwiecone pastwiska, aby zniszczyć zgubną potęgę zabójcy człowieka, objawiając się opatrnościowo jako człowiek i jako Bóg.

Pieśń 9

Nie śpiewamy Czcigodniejszą od Cherubinów, a śpiewamy stichos: Uwielbiaj, duszo moja, Dziewicę przeczystą Bogurodnicę, przewyższającą chwałą i sławą zastępy niebieskie.

Hirmos: Widzę dziwną i niezwykłą tajemnicę, grota jest niebem, Dziewica tronem, złób miejscem chwały, w nim bowiem spoczął nieogarniony Chrystus Bóg, którego wywyższamy śpiewając.

I pozostałych sześć stichosów z troparionami:

Uwielbiaj, duszo moja, Boga zrodzonego w ciele z Dziewicy.

Uwielbiaj, duszo moja, Króla zrodzonego w grocie.

Magowie widząc wydający się niezwykłym bieg nowej gwiazdy, która niedawno zajaśniała, oświecającej niebios, przekonali się o narodzeniu Chrystusa Króla w Betlejem, dla naszego zbawienia.

Uwielbiaj, duszo moja, Boga, przed którym kłaniają się magowie.

Uwielbiaj, duszo moja, ogłoszonego magom przez gwiazdę.

Gdy magowie mówili „Gdzie jest nowonarodzone Dziecię Król, którego okazała gwiazda, myśmy bowiem przyszli pokłonić się Jemu”, walczący z Bogiem Herod w gniewie trwożył się, zamyślając zabić Chrystusa.

Uwielbiaj, duszo moja, czystą Dziewicę i jedyną Bogurodnicę, która zrodziła Chrystusa Króla.

Magowie i pasterze przyszli pokłonić się Chrystusowi narodzonemu w mieście Betlejem.

Herod poznał czas objawienia się gwiazdy pod której przewodem magowie w Betlejem pokłonili się z darami Chrystusowi, lecz przez nią skierowani do ojczyzny, pozostawiając wykpionym okrutnego mordercę ludzi .

Inny kanon.

I stichos drugiego hirmosu: Dzisiaj Dziewica rodzi Władcę wewnątrz groty.

Hirmos: Lepiej byłoby nam z lęku wybrać milczenie jako bezpieczne, z miłości do Ciebie, Dziewico, trudno układać wspaniale skomponowane pieśni, ale Ty, Matko, daj moc ich tworzenia, mamy bowiem taką gorliwość.

I pozostałe responsoria drugiego kanonu:

Dzisiaj Władca rodzi się jako Dziecię z Matki Dziewicy.

Dzisiaj pasterze widzą Zbawiciela owiniętego w pieluszki i leżącego w żłobie.

Dzisiaj Władca będąc niedotykalnym związany zostaje kawalkiem płótna jako Dzieciątko.

Dzisiaj wszelkie stworzenie weseli się i raduje, Chrystus bowiem urodził się z Dziewicy Córy.

O czysta Matko, napatrzywszy się na ciemne obrazy i znikające cienie Słowa, które objawiło się nowym z zamkniętych wrót, uznając w Nim prawdziwą światłość godnie błogosławimy Twoje łono.

Moce niebios głoszą światu zrodzonego Zbawiciela, Pana i Władcę.

Uwielbiaj, duszo moja, władzę trójhipostatycznego i nierozdzielnego Bóstwa.

Uwielbiaj, duszo moja, wybawiającego nas z przekleństwa.

Osiągnąwszy upragnione i stawszy się godnymi przyjscia Bożego, zachwycając się Chrystusem, teraz ludzie weselą się odrodzeniem, Ty bowiem, czysta Dziewico, dajesz życiodajną łaskę ku pokłoniению się chwale.

Katabasja 1: Wywyższaj, duszo moja, Dziewicę przeczystą Bogurodnicę, przewyższającą chwałą i sławą zastępy niebieskie.

Widzę dziwną i niezwykłą tajemnicę, grota jest niebem, Dziewica tronem, żłób miejscem chwały, w nim bowiem spoczął nieogarniony Chrystus Bóg, którego wywyższamy śpiewając.

Katabasja 2: Dzisiaj Dziewica rodzi Władcę wewnątrz groty.

Lepiej byłoby nam z lęku wybrać milczenie jako bezpieczne, z miłości do Ciebie, Dziewico, trudno układać wspaniale skomponowane pieśni, ale Ty, Matko, daj moc ich tworzenia, mamy bowiem taką gorliwość.

Eksapostilarion: Nawiedził nas z wysoka Zbawiciel nasz, Wschód wschodów, i my, znajdujący się w ciemnościach i cieniu, otrzymaliśmy prawdę, bowiem z Dziewicy urodził się Pan.

Stichery isomelasy:

Andrzeja Jerozolimskiego. Ton 4: Weselcie się sprawiedliwi, radujcie się, niebiosa. Podskakujcie góry z narodzeniem Chrystusa. Dziewica siedzi upodabniając się do cherubinów, nosząc przy piersi wcielone Słowo Boże. Pasterze dziwią się Narodzonemu, magowie przynoszą dary Władcy, aniołowie śpiewając głoszą: Nieogarniony Panie, chwała Tobie.

Bogurodzico Dziewico, któraś urodziła Zbawiciela, Ty zlikwidowałaś pierwsze przekleństwo Ewy, gdyż zostałaś Matką z woli Ojca, nosisz przy piersi wcielone Słowo Boże. Tajemnica ta nie dopuszcza badania, wiarą jedynie wszyscy ją sławimy, wołając z Tobą i mówiąc: Nieogarniony Panie, chwała Tobie.

Przyjdźcie, zaśpiewajmy Matce Zbawiciela, która i po urodzeniu okazała się Dziewicą. Raduj się, uduchowione miasto Króla i Boga, zamieszkawszy w którym Chrystus zgotował światu zbawienie. Z Gabrielem zaśpiewajmy, z pasterzami wysławmy, wołając: Bogurodzico, ubłagaj wcielonego w Ciebie, aby zbawił świat.

Ojciec zechciał i Słowo stało się ciałem, i Dziewica urodziła wcielonego Boga. Gwiazda wskazuje, magowie kłaniają się, pasterze dziwią i stworzenie raduje się.

Chwała. Germanosa. Ton 6: Kiedy nastał czas Twego przyjścia na ziemię był pierwszy spis świata i wtedy Ty zechciałeś zapisać imiona ludzi wierzących w Twoje urodzenie, i dlatego właśnie był wydany taki dekret przez cezara, nie mające bowiem początku Twoje wieczne królestwo odnowione zostało przez Twoje urodzenie. Przeto i my przynosimy Tobie coś więcej niż materialne podarunki, bogactwo prawosławnej teologii jako Bogu i Zbawicielowi dusz naszych.

I teraz. Jana Mnicha. Ton 2: Dzisiaj Chrystus rodzi się w Betlejem z Dziewicy, dzisiaj niemający początku jest poczynany i Słowo wciela się, moce niebios radują się i ziemia z ludźmi weseli się. Magowie przynoszą dary, pasterze dziwią się Narodzonemu, my zaś nieustannie wołamy: Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, w ludziach upodobanie ku dobremu.

Rozesłanie: Chrystus, prawdziwy nasz Bóg, który narodził się w grocie i został złożony w żłobie dla naszego zbawienia, dla modlitw Przczystej swojej Matki i wszystkich świętych, zmiłuje się nad nami i zbawi nas, bo jest dobrym i Przyjacielem człowieka.

Na Liturgii, antyfona 1, Psalm 110, ton 2:

Wysławiam Ciebie, Panie, całym sercem moim.

Stichos: Dla modlitw Bogurodzicy, Zbawco, zbaw nas.

W radzie sprawiedliwych i zgromadzeniu. Wielkie są dzieła Pańskie.

Wyszukane we wszystkich pragnieniach Jego.

Dzieło Jego jest wspaniałe i godne, a sprawiedliwość Jego trwa na wieki wieków.

Antyfona 2, Psalm 111, ton 2:

Błogosławiony mąż, który boi się Pana, w przykazaniach Jego bardzo upodobał sobie.

Stichos: Zbaw nas, Synu Boży zrodzony z Dziewicy, śpiewających Tobie: Alleluja.

Silne będzie na ziemi potomstwo jego, ród sprawiedliwych zostanie pobłogosławiony.

Chwała i bogactwo w domu Jego, i sprawiedliwość jego trwa na wieki wieków.

Zajaśnieje w ciemnościach światłość sprawiedliwym, On jest miłosierny, litościwy i sprawiedliwy.

Chwała, i teraz. Jednorodzony Synu.

Antyfona 3, Psalm 109, ton 4:

Rzekł Pan do Pana mego: Siądź po prawicy mojej, aż położę wrogów Twych podnóżkiem nóg Twoich.

Troparion: Narodzenie Twoje, Chryste Boże nasz, zajaśniało światu światłością poznania, w niej bowiem służący gwiazdom przez gwiazdę zostali nauczeni kłaniać się Tobie, Słońcu Sprawiedliwości, i Ciebie poznawać, Wschód z wysoka, Panie, chwała Tobie.

Berło mocy pośle Tobie Pan z Syjonu i panuj wśród wrogów Twoich.

Z Tobą władza w dniu potęgi Twojej, w światłości świętych Twoich.

Stichera na wejście: Z łona przed jutrzemką zrodziłem Ciebie. Poprzysiągł Pan i nie cofnie słowa: Ty jesteś kapłanem na wieki według porządku Melchizedeka.

Zamiast trisagionu: Którzy w Chrystusie ochrzczeni są, w Chrystusa przyobleczeni są. Alleluja.

Prokimenon, ton 8: Cała ziemia niech pokłoni się Tobie i śpiewa Tobie,* niech śpiewa imieniu Twemu, Najwyższy. **Stichos:** Zakrzyknij Panu, cała ziemo, śpiewajcie imieniu Jego, oddajcie cześć chwale Jego.

Czytanie Listu świętego Pawła Apostoła do Galatów, perykopa 109 (4, 4-7).

Bracia, gdy nadeszła pełnia czasów, Bóg posłał Syna swego Jednorodzonego, zrodzonego z niewiasty, poddanego Prawu, aby wykupić tych, którzy podlegali Prawu, abyśmy mogli otrzymać usynowienie. Ponieważ jesteście synami, więc Bóg posłał w serca wasze ducha Syna swego, wołającego: Abba, ojcze! Przeto ty nie jesteś już niewolnikiem, ale synem, a jeśli synem, to i dziedzicem Bożym przez Jezusa Chrystusa.

Alleluja, ton 1: Niebiosą głoszą chwałę Bożą, dzieł rąk Jego obwieszcza firmament. **Stichos:** Dzień dniowi przekazuje słowo i noc nocy obwieszcza naukę.

Czytanie świętej Ewangelii według Mateusza, perykopa 3 (2, 1-12).

Gdy Jezus narodził się w Betlejem w Judei za dni króla Heroda, oto Mędrcy ze Wschodu przybyli do Jerozolimy, pytając: «Gdzie jest nowo narodzony król żydowski? Ujrzeliśmy bowiem gwiazdę Jego na Wschodzie i przybyliśmy oddać mu pokłon». Usłyszawszy to król Herod przeraził się, a z nim cała Jerozolima. Zebrawszy więc wszystkich arcykapłanów i uczonych ludu i wypytywał ich, gdzie ma się narodzić Mesjasz. Oni zaś odpowiedzieli mu: «W Betlejem judzkim. Tak bowiem napisał Prorok: A ty, Betlejem, ziemio Judy, nie jesteś zgoła najlichsze wśród głównych miast Judy, z ciebie bowiem wyjdzie władca, który będzie pał lud mój, Izraela». Wtedy Herod przywoławszy potajemnie Mędrców, wypytał ich dokładnie o czas ukazania się gwiazdy. A kierując ich do Betlejem, rzekł: «Udajcie się tam i wypytajcie starannie o

Dziecię, a gdy Je znajdziecie, donieście mi, abym i ja poszedłszy oddał Mu pokłon». Oni zaś wysłuchawszy króla, ruszyli w drogę. A oto gwiazda, którą widzieli na Wschodzie, szła przed nimi, aż przyszła i zatrzymała się nad miejscem, gdzie było Dziecię. Ujrzawszy zaś gwiazdę bardzo się uradowali. Weszli do domu i zobaczyli Dziecię z Marią, Matką Jego, i upadłszy oddali Mu pokłon. I otworzywszy skarby swoje, ofiarowali Mu dary: złoto, kadzidło i mirrę. A otrzymawszy we śnie pouczenie, żeby nie wracali do Heroda, inną drogą udali się do ojczyzny swojej.

Zamiast Zaprawdę godne jest to śpiewamy: Dzisiaj Dziewica rodzi Władcę wewnątrz groty. Lepiej byłoby nam z lęku wybrać milczenie jako bezpieczne, z miłości do Ciebie, Dziewico, trudno układać wspaniałe skomponowane pieśni, ale Ty, Matko, daj moc ich tworzenia, mamy bowiem taką gorliwość.

Koinonikon: Pan posłał zbawienie ludowi swemu. Alleluja.

MODLITWA NA NARODZENIE CHRYSZTUSA SYNOM DUCHOWYM.

Władco, Panie Boże nasz, gdy narodziłeś się z Dziewicy Marii w Betlejem Judzkim, bojaźliwe stworzenie zostało oświecone i świat rozradował się z Twych narodzin, który stworzyłeś człowieka na obraz i podobieństwo Twoje, i dałeś mu chrzest ku pokucie. Ty wprowadziłeś sługi Twoje w te przeczyste dni, ku powstrzymaniu pokus, ku nadziei zmartwychwstania, kierując ich ku prawdzie Twego Bóstwa, otwórz ich serca i rozum, aby poznali Ciebie, Syna Bożego, który wziął grzechy całego świata. Ty i teraz, Władco, Przyjacielu człowieka, przyjmij sługi Twoje **N. N., jak przyjąłeś Piotra tonącego w morzu i jak go przyjąłeś, gdy trzykrotnie wyrzekł się Ciebie, lecz płakał gorzko i znowu został przyjęty przez Ciebie. Przyjmij i teraz, Władco, łzy, wzdychania i pokutę sług Twoich, jak przyjąłeś westchnienie celnika oraz cudzołożnicę płaczącą i łzami zraszającą nogi Twoje, i wycierającą je własnymi włosami, ze względu na miłosierdzie. Ty przyjąłeś łotra wołającego na krzyżu do Ciebie: „Wspomnij mnie, Panie, gdy przyjdiesz do Twego królestwa” i odpowiedziałeś mu: „Dziś ze mną będziesz w raju”. Słyszeliśmy głos mówiący i mędrców kłaniających się z darami, pasterzy grających i aniołów śpiewających: „Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, w ludziach upodobanie ku dobremu”. I Herod szamoce się, bo oto Bóg zjawił się w ciele, aby zbawić rodzaj ludzki. Teraz, Władco, Przyjacielu człowieka, opiewa całe stworzenie, mówiąc: „Chrystus się rodzi, sławcie! Chrystus z niebios, spotykajcie! Chrystus na ziemi, podnieście się!” Teraz radują się chóry aniołów i rozweselone są oblicza męczenników, widząc chwalebne i czcigodne narodzenie, które wszyscy godnie pochwalmy sercem i ustami. Teraz, łaskawy Panie, Przyjacielu człowieka, przyjmij sługi Twoje **N. N.**, pokutujących za swoje grzechy, świadome i nieświadome, dobrowolne i mimowolne, i w zwykłej Twojej przyjaźni do człowieka przyjmij klęczenie i post sług Twoich **N. N.**, aby dopełniwszy**

Twych przykazań i osiągnąwszy teraz święte i czcigodne Twoje Narodzenie, czyści i bez skazy, stali się uczestnikami przeczystego Ciała i czcigodnej Krwi Twojej. Albowiem przynależy Tobie chwała z Ojcem i ze Świętym Duchem, teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

MIESIĄCA GRUDNIA 26 DNIA

Synaksa Najświętszej Bogurodzicy.

Wspomnienie świętego kapłana męczennika Eutymiusza, biskupa Sardem.

Jego służbę śpiewamy na powieczeru. Wieczorem nie ma recytacji Psalterza, oprócz niedzieli.

NA WIELKICH NIESZPORACH,

do: **Panie wołam do Ciebie**, dodajemy stichery święta na sześć, ton 2:

Przyjdźcie, rozradujmy się w Panu, głosząc tę oto tajemnicę: Ściana dzieląca została zniszczona, ognisty miecz cofa się i cherubiny odstepują od drzewa życia. Ja zaś znowu otrzymuję pokarm z raj, z którego niegdyś zostałem wygnany za nieposłuszeństwo. Niezmienny bowiem obraz Ojca, znak Jego wieczności, przyjmuje postać sługi, przychodząc z nieznaną męża Matki nie poddawszy się zmianie, gdyż kim On był, tym i pozostał, będąc prawdziwym Bogiem. To zaś, kim nie był wziął na siebie i stał się człowiekiem z przyjaźni do człowieka. Jemu zawołajmy: Zrodzony z Dziewicy Boże, zmiłuj się nad nami.

Wraz z narodzeniem się Pana Jezusa ze świętej Dziewicy wszystko zostało oświecone. Kiedy bowiem pasterze grają na fujarce, magowie kłaniają się, aniołowie śpiewają, Herod zaś niepokoi się, że Bóg zjawił się w ciebie, Zbawca dusz naszych.

Królestwo Twoje, Chryste Boże, jest królestwem wszystkich wieków, a panowanie Twoje w każdym pokoleniu i pokoleniu, i wcieliwszy się z Ducha Świętego i ze świętej Dziewicy, stałeś się człowiekiem. Światłość nam zajaśniała, Chryste Boże, z Twoim przyjściem. Światłość ze Światłości, Ojca jasności, Ty całe stworzenie oświeciłeś, wszystko, co oddycha, sławi Ciebie, obraz chwały Ojca, będący i przedwiecznie będący Boże, który zajaśniałeś nam z Dziewicy, zmiłuj się nad nami.

Cóż przyniesiemy Tobie, Chryste, za to, że zjawiłeś się na ziemi dla nas jako człowiek. Każde ze stworzonych przez Ciebie stworzeń przynosi Tobie dar wdzięczności: aniołowie pieśń, niebo gwiazdę, magowie dary, pasterze zadziwienie, ziemia grotę, pustynia żłób, my zaś Matkę Dziewicę. Przedwieczny Boże, zmiłuj się nad nami.

Chwała, i teraz. Ton 6: Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, dzisiaj Betlejem przyjmuje zawsze zasiadającego z Ojcem, dzisiaj aniołowie pobożnie wysławiają zrodzone niemowlę: Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, w ludziach upodobanie ku dobremu.

Wejście. Prokimenon wielki, ton 7: **Któryż bóg jest wielki, jak Bóg nasz?*** Ty jesteś Bogiem, który czyni cuda. Stichos 1: **Objawiłeś w ludziach moc Twoją.** Stichos 2: **Rzekłem: Teraz zacząłem, oto odmiana prawicy Najwyższego.** Stichos 3: **Wspomniałem dzieła Pańskie, albowiem wspominać będę od początku cuda Twoje. I znowu: Któryż bóg jest wielki, jak Bóg nasz? Ty jesteś Bogiem, który czyni cuda.**

Jeśli jest sobota wieczór, to śpiewamy prokimenon: **Pan zakrólował,*** w majestat jest obleczony, z jego stichosami. Natomiast wielki prokimenon: **Któryż bóg jest wielki, z jego stichosami śpiewamy wtedy w wigilię święta, a dnia opuszczamy.** Następnie ektenia.

Na stichownie stichery isomelosy Jana Mnicha. Ton 8:

Dzisiaj objawiona zostaje przesławna tajemnica, odnowiona zostaje natura i Bóg przebywa z ludźmi, który do nich przybył i nie został przyjęty, który nie doświadczył ani pomieszania natur, ani też ich rozdzielenia.

Stichos: **Z Iona przed jutrznią zrodziłem Ciebie. Poprzysiął Pan i nie cofnie słowa.**

Panie, przyszedłeś do Betlejem i zamieszkałeś w grocie, mając za tron niebo złożony zostałeś w żłobie, Ciebie otaczają zastępy aniołów, a Ty zstąpiłeś do pasterzy, aby zbawić nasz rodzaj jako miłosierny, chwała Tobie.

Stichos: **Rzekł Pan do Pana mego: Siądź po prawicy mojej.**

Jakże wypowiem wielką tajemnicę? Bezcielesny wciela się, Słowo otacza się ciałem, niewidzialny staje się widzialnym i niedotykalny jest dotykany, niemający początku jest poczęty, Syn Boży staje się Synem Człowieczym: Jezus Chrystus wczoraj i dziś, ten sam i na wieki.

Chwała, i teraz. Do Betlejem zbiegli się pasterze głosząc prawdziwego Pasterza, zasiadającego na cherubinach i spoczywającego w żłobie, który ze względu na nas przyjął postać niemowlęcia: Panie, chwała Tobie.

Troparion, ton 4: **Narodzenie Twoje, Chryste Boże nasz, zajaśniało światu światłością poznania, w niej bowiem służący gwiazdom przez gwiazdę zostali nauczeni kłaniać się Tobie, Słońcu Sprawiedliwości, i Ciebie poznawać, Wschód z wysoka, Panie, chwała Tobie.**

✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠ ✠

NA JUTRZNI,

po: **Bóg i Pan,** troparion święta trzy razy.

Po pierwszej recytacji Psalterza katzyma poetycka, ton 1:

Prosomion: **Mimo kamienia pieczętowanego.**

Gdy Jezus narodził się w Betlejem Judzkim stworzenie zostało oświecone, poznawszy Stwórcę, zadziwiły się chóry anielskie widząc Władcę, który na ziemi przyjął postać sługi i pozostał nierozdzielny z Ojcem. Chwała wcielonemu Bogu. Chwała zrodzonemu na ziemi. Chwała wcielonemu, aby zbawić nasz rodzaj.

Czytamy słowo Epifaniusza z Cupru, pochwałę Najświętszej Bogurodzicy, podzielone na trzy części.

Po drugiej recytacji Psalterza katzyma poetycka, ton 4:

Prosomion: **Zadziwił się Józef.**

Dlaczego dziwisz się, Mariam? Cóż w Tobie budzi bojaźń? Zrodziłam bowiem w czasie Syna pozaczasowego – mówi – będąc nienawykłą do poczynania, niezamężną bowiem jestem, jakże więc urodzę Syna? Któż widział zrodzenie bez nasienia? Tam, gdzie Bóg zechce, zwyciężony zostaje porządek

natury, jak jest napisane: Chrystus się rodzi, aby przywrócić dawno temu upadły obraz.

Kanony święta, hirmosy obu kanonów po dwa, tropariony po dwanaście. Katabasje stanowią Hirmosy obu kanonów. Po trzeciej pieśni kanonu kontakion święta, ton 4:

Dzisiaj Dziewica powiła Pana istnienia i ziemia grotę ofiaruje Niedostępnemu. Aniołowie głoszą chwałę z pasterzami, a w ślad za gwiazdą kroczą magowie, dla nas bowiem urodziło się Dziecię Małe, Przedwieczny Bóg.

Po szóstej pieśni kontakion, ton 6:

Ten, który przed jutrzenką z Ojca bez matki został zrodzony, na ziemi bez ojca wcielił się dzisiaj w Ciebie, przeto gwiazda głosi magom, aniołowie zaś z pasterzami opiewają niewypowiedziane zrodzenie Twoje, Łaski Pełna.

Ikos: Zrodziłaś nieuprawianą kiść winogron, tajemnicza winnico, jak na gałązkach nosząc Go w objęciach i mówiąc: Ty jesteś owocem moim, Ty jesteś życiem moim. Ty jesteś Bogiem moim, bowiem pieczęć dziewictwa mego widzę nienaruszoną, głoszę Ciebie, prawdziwego Słowa ciało. Nie znam nasienia, znam Ciebie, niszczącego zniszczenie, jestem bowiem czysta, gdy Ty przyszedłeś ze mnie, jak i zechciałeś, pozostawiając łono moje nienaruszonym, przeto raduje się ze mną całe stworzenie, wołając do mnie: Raduj się, Łaski Pełna.

Czytamy Prolog.

Na dziewiątej pieśni nie śpiewamy: **Czcigodniejszą od cherubinów**, śpiewamy natomiast stichosy jak w samo święto.

Fotagogikon: Nawiedził nas z wysoka Zbawiciel nasz, Wschód wschodów, i my, znajdujący się w ciemnościach i cieniu, otrzymaliśmy prawdę, bowiem z Dziewicy urodził się Pan.

Na chwalitkach stichery, ton 4:

Weselcie się sprawiedliwi, radujcie się, niebioso. Podskakujcie góry z narodzeniem Chrystusa. Dziewica siedzi upodabniając się do cherubinów, nosząc przy piersi wcielone Słowo Boże. Pasterze dziwią się Narodzonemu, magowie przynoszą dary Władcy, aniołowie śpiewając głoszą: Nieogarniony Panie, chwała Tobie.

Bogurodzico Dziewico, któraś urodziła Zbawiciela, Ty zlikwidowałaś pierwsze przekleństwo Ewy, gdyż zostałaś Matką z woli Ojca, nosisz przy piersi wcielone Słowo Boże. Tajemnica ta nie dopuszcza badania, wiarą jedynie wszyscy ją sławimy, wołając z Tobą i mówiąc: Nieogarniony Panie, chwała Tobie.

Przyjdźcie, zaśpiewajmy Matce Zbawiciela, która i po urodzeniu okazała się Dziewicą. Raduj się, uduchowione miasto Króla i Boga, zamieszkawszy w którym Chrystus zgotował światu zbawienie. Z Gabrielem zaśpiewajmy, z pasterzami wysławmy, wołając: Bogurodzico, ubłagaj wcielonego w Ciebie, aby zbawił świat.

Ojciec zechciał i Słowo stało się ciałem, i Dziewica urodziła wcielonego Boga. Gwiazda wskazuje, magowie kłaniają się, pasterze dziwią i stworzenie raduje się.

Chwała. Ton 6: Dzisiaj niewidzialna natura z ludzką łączy się w Dziewicy, dzisiaj niezmienna natura w Betlejem owinięta zostaje pieluszkami, dzisiaj Bóg przez gwiazdę prowadzi magów, aby oddali pokłon, głosząc Twój pogrzeb na trzy dni przez podarowanie złota, mirry i kadzidła, a my śpiewamy Tobie: Wcielony w Dziecię Chryste Boże, zbaw dusze nasze.

I teraz. Ton 3. Jana Mnicha: Dzisiaj Chrystus rodzi się w Betlejem z Dziewicy, dzisiaj niemający początku jest poczynany i Słowo wciela się, moce niebios radują się i ziemia z ludźmi weseli się. Magowie przynoszą dary, pasterze dziwią się Narodzonemu, my zaś nieustannie wołamy: Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój, w ludziach upodobanie ku dobremu.

Wielka doksologia. Po trisagionie troparion święta, ektenie i rozesłanie, pierwsza godzina i rozesłanie. Na godzinach troparion święta i kontakion Bogurodzicy, ton 6:

Ten, który przed jutrzeńką z Ojca bez matki został zrodzony, na ziemi bez ojca wcielił się dzisiaj w Ciebie, przeto gwiazda głosi magom, aniołowie zaś z pasterzami opiewają niewypowiedziane zrodzenie Twoje, Łaski Pełna.

Na Liturgii Błogosławieństwa z kanonów święta, pieśni trzecia i szósta. Po wejściu: **Zbaw nas, Synu Boży zrodzony z Dziewicy, śpiewających Tobie: Alleluja. Tak śpiewamy do zakończenia święta. Troparion święta, ton 4: Narodzenie Twoje, Chryste Boże nasz, zajaśniało światu światłością poznania, w niej bowiem służący gwiazdom przez gwiazdę zostali nauczeni kłaniać się Tobie, Słońcu Sprawiedliwości, i Ciebie poznawać, Wschód z wysoka, Panie, chwała Tobie. Chwała, i teraz. Kontakion, ton 6: Ten, który przed jutrzeńką z Ojca bez matki został zrodzony, na ziemi bez ojca wcielił się dzisiaj w Ciebie, przeto gwiazda głosi magom, aniołowie zaś z pasterzami opiewają niewypowiedziane zrodzenie Twoje, Łaski Pełna. Trisagion.**

Prokimenon, ton 3, Pieśń Bogurodzicy: Uwielbia dusza moja Pana* i rozradował się duch mój w Bogu, Zbawcy moim. Stichos: Albowiem wejrzał na pokorę służebnicy swojej, oto błogosławić mnie będą odtąd wszystkie pokolenia.

Czytanie Listu świętego Apostoła Pawła do Hebrajczyków, perykopa 306 (2, 11-18).

Bracia, tak bowiem Ten, który uświęca, jak ci, którzy mają być uświęceni, z jednego są wszyscy. Z tej to przyczyny nie wstydzę się nazwać ich braćmi swymi, mówiąc: Oznajmię imię Twoje braciom moim, pośrodku zgromadzenia będę Cię wychwalał. I znowu: Ufność w Nim pokładać będę. I znowu: Oto Ja i dzieci moje, które Mi dał Bóg. Ponieważ zaś dzieci uczestniczą we krwi i ciele, dlatego i On także bez żadnej różnicy stał się ich uczestnikiem, aby przez śmierć pokonać tego, który dzierżył władzę nad śmiercią, to jest diabła, i aby uwolnić tych wszystkich, którzy całe życie przez bojaźń śmierci podlegli byli niewoli. Zaiste bowiem nie aniołów przygarnia, ale przygarnia potomstwo Abrahamowe. Dlatego musiał się upodobnić pod każdym względem do braci, aby stał się miłosiernym i wiernym arcykapłanem wobec Boga dla przebłagania za grzechy ludu. W czym bowiem sam cierpiał będąc doświadczany, w tym może przyjść z pomocą tym, którzy są poddani próbom.

Alleluja, ton 8: Powstań, Panie, w miejscu odpoczynku Twego, Ty i arka świętości Twojej. Stichos: Poprzysiął Pan Dawidowi prawdziwie, i nie cofnie przysięgi.

Czytanie świętej Ewangelii według Mateusza, perykopa 4 (2, 13-23).

Gdy magowie odeszli, oto anioł Pański ukazał się Józefowi we śnie, mówiąc: «Wstań, weź Dziecię i Matkę Jego, i uchodź do Egiptu. Pozostań tam, aż ci powiem, bo Herod będzie szukał Dziecięcia, aby Je zabić». On wstał, wziął w nocy Dziecię i Matkę Jego, i udał się do Egiptu. I pozostał tam do śmierci

Heroda, aby spełniło się słowo, które Pan powiedział przez Proroka mówiącego: Z Egiptu wezwałem Syna mego. Wtedy Herod widząc, że go Mędrcy zawiedli, wpadł w straszny gniew i posławszy oprawców kazał pozabijać wszystkich chłopców w wieku do lat dwóch w Betlejem i całej okolicy, stosownie do czasu, o którym się dowiedział od Mędrców. Wtedy spełniły się słowa wypowiedziane przez Jeremiasza proroka mówiącego: Krzyk usłyszano w Rama, płacz i jęk wielki. Rachel opłakuje dzieci swoje i nie chce utulić się w żalu, bo ich już nie ma. A gdy Herod umarł, oto anioł Pański ukazał się Józefowi we śnie w Egipcie, mówiąc: «Wstań, weź Dziecię i Matkę Jego, i idź do ziemi Izraela, bo umarli ci, którzy czyhali na życie Dziecięcia». On więc wstawszy wziął Dziecię i Matkę Jego, i wrócił do ziemi Izraela. Lecz gdy usłyszał, że w Judei panuje Archelaos w miejsce ojca swego, Heroda, bał się tam iść. Napomniany zaś we śnie, udał się w strony Galilei. Przybył do miasta, zwanego Nazaret, i tam osiadł, aby się spełniło słowo wypowiedziane przez Proroków: Nazarejczykiem nazwany będzie.

Koinonikon: Pan wybawienie zesłał ludowi swemu. Alleluja.

